



# MESERIASUL AZ IPAROS



## DER GEWERBETREIBENDE

### MUNKAADÓK LAPJA

Erdély és Bánság kis- és középipar-  
sainak hetilapja. — Az Ipartestületek  
Szövetsége, az aradi Iparos Ötthon, az  
Ipari Szindikátusok, a Romániai Épi-  
tomeszterek Szövetsége és a Timisoarai  
Vendéglősök és Kávésok Ipartestülete  
hivatalos lapja. Egyesülve a Timisoarai  
„Az Iparos”-sal és a „Fodrász Újság”-  
gal

„Tiszteld a tisztles  
ipart!”

## Principii și realitate

De: GRIGORE GAFENCU

Acest articol sublim din pana ilustrului  
politician-economist îl luăm dintr-un  
număr recent al ziarului „Argus”.

Trăim în zodia „statului totalitar” și al par-  
tidelor fracționate.

Intre cerințele „imperioase” ale sociologiei și  
scăderile fatale ale politicii de toate zilele, du-  
cem o viață zbuciumată, plină de suprinderi și  
de neprevăzute.

„Argus” a arătat eri, în niște efemeride deo-  
sebit de sugestive, unde a ajuns comerțul nostru  
de pe urma „economiei dirijate”. De la 22 Noem-  
brie 1933 până azi, 10 Februarie 1935, adică  
într-un an și trei luni regimul contingentării a  
fost schimbat de 17 (ȘAPTEȘPREZECE) ori.

Știu, ca unul care port răspunderea a cel  
puțin uneia dintre aceste schimbări, că guvernul  
nu intervine numai pentru plăcerea de a „dirija”  
ci fiindcă se simte dator să apere producția și  
exportul nostru împotriva măsurilor de restrân-  
gere și de interdicție din afară. Pare un interes,  
de ordin național, ca statul nostru să nu se arate  
dezarmat față de uneltirile politico-economice ale  
clienților noștri obișnuiți și firește, din afară.

Totuși dacă cercetăm bilanțul comerțului  
nostru în lumina cifrelor, suntem îndreptățiți de  
a crede că uneltirile străine nu ar fi putut pri-  
cinul nici jumătate atâtă pagubă comerțului și  
comerțanților români ca „apărarea” ce le-a hă-  
răzit-o Statul.

Vina nu e firește atât a principiului de „diri-  
jare” cât a „dirijorilor”. Cine a urmărit în deo-  
sebit prodigioase activități a d-lui ministru Ma-  
nolescu-Strunga, și își a dat seama în câte direcții  
deosebite s'a „dirijat” cu minea, cu renul, cu  
aeroplanul, de când obliădușe vârețul econo-  
miei noastre naționale, își dă seama că ministrul  
nostru de industrie și comerț poate pune la grea  
încercare, aplicându-le, principiile cele mai sănă-  
toase.

Să rămânem însă la principii.

Nu tăgăduiesc folosul unui plan unitar de or-  
ganizare și de dezvoltare economică în nerânduia-  
la generală a vremilor de azi. Mă întreb numai  
cum s'ar putea încadra un asemenea plan în rea-  
litățile vieții noastre politice.

Un plan unitar cere o unitate de comandă,  
o autoritate necontestată. Niciodată o asemenea  
autoritate nu a lipsit mai mult, ca azi, în viața  
noastră politică.

Unde vreți s'o găsim? Nu e.

Partidele cele mari se împart pe chestii de  
principii și pe chestii de persoane. Sunt: cauze  
trecătoare, care le împart în fracțiuni de „ons-  
tiință” și fracțiuni de „folosință”. Sunt și cauze  
mai adânci. Pe măsură ce statul e mai interven-  
ționist și mai „totalitar”, lupul e mai vie, în ace-  
laș partid. În jurul privilegiului de a „dirija”. D.  
Tătarăscu dirijează la dreapta, d. Dinu Brătianu  
la stânga, d. Strunga în sus, d. Slăvescu deocam-  
dată în jos.

Această joc poate începe și cu alții.

Economia dirijată presupune „dirijorii” care  
știu, înainte de toate, să se dirijeze pe ei înșiși.  
Presupune, la putere, disciplină, solidaritate, au-  
toritate.

De nu de o mie de ori mai bună e dezordi-  
nea economică datorită libertății decât aceea da-  
torită scăderilor și neputinței personalului nostru  
politic.



## Ausztia rendi alapokon felépülő új rendje óriási szerepet juttat az ország gazdasági irányításában a kézműiparnak

Nem tudjuk, hogy mit tartalmaz a legújabb hazai ipartörvénytervezet, de nem hagyható  
figyelmen kívül az új út, amelyet Mussolini és az új osztrák rendi alkotmány, Európa  
kézműiparoságának megmutatott

### A kézműiparnak arany alapja van ...

Írta: REINHART GYULA

„Ex oriente lux” — „Keletről jön a vilá-  
gosság”... Keletre forduló arccal unádkoz-  
nak mohamedán testvéreim, onnan várva  
az áldást. Mi szintén Keletre fordulva, Bucu-  
restből kaptuk a hírt, — amint azt „Az  
Iparos” legutóbbi száma megírta, — hogy a  
miniszter által kiküldött háromtagú bizott-  
ság

elkészült az ipartörvény legújabb terve-  
zetével,

amely 25 fejezetben és 221 szakaszban so-  
rolja fel mindazt a jót, ami reánk vár.  
Kezdve az ipar gyakorlásának módjától, a  
kézműipari kamarán, tanonc-, segéd- és mes-  
ter-vizsgán keresztül, egészen a kamarák fel-  
osztatásáig és végrehajtózatok, illetve átme-  
neti intézkedések felsorolásáig.

Sajnos, még eddig nem sikerült egy ilyen  
törvénytervezet birtokába jutnunk, hogy  
részletesen foglalkozhassunk vele és az ipa-  
rosok százezreit felvilágosíthassuk és utba-  
igazítással szolgáljunk a jövőnk irányítására  
nézve.

Egy azonban bizonyos:

az ipartestületek megszűnnek.

Ötven éves jubileumuk végleges búcsunk lesz  
ettől az intézménytől, amely súlyos időkben  
inkább jól, mint rosszul gazdálkodott a reá bi-  
zott erkölcsi javakkal. Ötven év után meg-  
értük, hogy oda jussanak, mint most a cluji  
és az oradeai ipartestületek.

Vajon az eljövendő kézműipari kamarák  
jobbakk lesznek-e?

Milyen eredménnyel fogják hivatásukat be-  
tölteni? Nem tudjuk, hiszen sűrű fátyol fedi  
el előlünk a jövőt. Csak egyet tudunk:

ha nem jön öntudatra a kézműiparosság  
és továbbra is a személyi ügyek lesznek  
a fontosak, a legjobb törvény sem lesz  
képes az iparoság végső romlását meg-  
akadályozni.

Ez most a legutolsó alkalom, midőn teljesen  
önálló szervezetet kap és kikerül a kereske-  
delmi és iparkamarák, illetve munkakamarák  
fenhatósága alól, ahol

a mostoha gyermek szerepét játszotta és

érdekeit mindig alá kellett rendelnie a  
kereskedelem, a nagyipar és a munkás-  
ság érdekeinek, amelyek ezen intézme-  
nyekben domináltak.

Ahelyett, hogy a jövőtő fátyolát igye-  
keznők most meglebbenteni és prófétákat  
jósolatokba bocsátkozni, nem tartom felesle-  
gesnek felhívni a figyelmet arra, ami, — hogy  
finoman fejezzem ki magam, — a művelt  
Nyugaton történik.

Tíz éve már annak, hogy Mussolini meg-  
teremtette Olaszországban a korporációs  
rendet. Érdekképviseletek uralkodnak ott a hely-  
zetet. Azoknak van döntő szavuk az ország  
dolgaiban. Most Ausztriában, a szemünk  
előtt folyik le a nagy átalakulás, az áttérés a  
rendi alkotmányra. Most alakítják meg ott a  
nagyipar, a kézműipar és kereskedelem gaz-  
dasági szerveit, amelyek mindegyike egy or-  
szágos központi csúciszervezetként bír majd  
döntő befolyással, illetve képviseli a legfel-  
sőbb tanácsban mindegyik szakma érdekeit.  
Természetesen ezeket az érdekeket össz-  
hangba kell hozni az általános gazdasági ér-  
dekekkel. Nem szabad tultengenie egy osztá-  
ly érdekeinek sem. A munkaadó és munkás,  
kis és nagyipar és kereskedelem áldozatot  
kell, hogy hozzon annak a magasabb érde-  
nek, amely az általános jólétet vezet. Szor-  
osan meghatározza, ki, melyik osztályba  
tartozik és az egyes szövetségek kiküldöttei-  
ből alakult választott bíróság dönt afelett,  
hogy valaki gyáros és a nagyipar kategóriá-  
jába tartozik, vagy kézműiparos és kisebb  
terhet tartozik ehhez képest viselni.

Az országos szövetségek felépítése két  
irányú Ausztriában. A helyi szervek, a járási  
és tartományi szervek és ezek koronája: az  
országos szövetség. A másik irány a szakmai  
szervezetek, mert szakmánként is nagyobb  
területre kiterjedőleg történik természetesen  
a szervezkedés. Ezekben az alakulatokban  
most már kötelezőleg, mindenkinek részt  
kell venni és áldozatot kell hozni. Az eddigi  
önkéntes társulások kényszertársulásokká  
válnak át és ezáltal kisebbek lesznek a hoz-  
zájárulások, mert a tagok száma rohamosan  
emelkedik.

Az osztrák nagyipari szövetség legelső

feladatait a munkásszakszervezetekkel való együttműködést tüzte ki és a szociális reform tárgyában beható tanácskozások folynak. Hosszabb időt fognak igénybe venni, míg az új rendszer átmeleg az életbe, mert az ehhez szükséges lelki megalapozás nem történhet meg márholnapra.

A kézműipar terén a változás igen mélyreható lesz, mert a helyi és szakmai testületek mellett fennálló szövetség feladata és munkaköre lényegesen meg fog változni. Az autonómia nagyjában megmarad, azonban a kis egységek, a helyi ipartestületek autonómiaja helyett a kerületi szervezet önkormányzata jut érvényre, tehát a nagyobb egység, mely

különösen a pénzügyek terén fogja befolyását érvényesíteni.

Az dönti el a kiadások határát, összhangba hozva azt a teherbíró képességgel, viszont módjában lesz a kisebb testületeket anyagi támogatni és azok szellemi vezetésére is befolyást gyakorolni.

A kézműipari szervezet felépítése tehát a következőleg fog Ausztriában alakulni:

Helyi szervezetek, vagy ipartestületek, amelyekbe minden iparos beletartozik. A kerületi szervek már szakma szerint tagozódnak és minden nagyobb szakma külön céhet képez, vagy kisebb rokonszakmák együttesen alkotnak egy céhet, amelyet követően hivatva van a szakmai érdekeket képviselni. Ezek a céhek a kerület fővárosában ismét egy közös szervezet alkotnak, végül

az egész országra nevezve egy közös csúcshatározat alakul, mely egy a kerületi szervek, mint a szakmai céhek kiküldöttéből alakul meg és az dönt a kézműipari érdeklő minden kérdésben, illetve képviseli a kézműipart az ország tanácsában.

Az új osztrák rendi alkotmány a kézműiparnak nagy fontosságot tulajdonít. Egyrészt ugyanis a kézműiparosok nagy száma már maga is fontos tényező, viszont az egyetemes szervezet még jobban fogja súlyát és befolyását emelni. A kézműiparhoz számíthatók az alkalmazottak is, akiknek érdekei sokkal inkább az iparosokéhoz simulnak, mint a gyári munkásokéhoz, nem lévén az a nagy érdekellentét, amely a nagyiparost, a gyárost a munkástól elválasztja, illetve egymással szembeállítja. Érthető ez azért is, mert

az iparos együtt dolgozik a segéddel és a tanonccal, nincs közöttük a nagy osztálykülönbség,

végül a segéd könnyen önállósíthatja magát és egyenrangú lesz volt mesterével.

Hígyjük, hogy az Ausztriában új alapon felépülő szervezet a kézműipar egy újabb felvirágzásának lesz kezdőpontja és ismét igaz lesz, amit évszázadokon keresztül hirdettek: A kézműipar arany alapokon nyugszik...

**Kétszázmillió francia frankot kap a kormány a petróleumból származó állami jövedelemért.**

Az Adeverui magánjelentése alapján arról számol be, hogy a kormány egy francia érdekkörnek eladta a petróleumból származó jövedelmét. E művelet következtében a kormány azonnal 200 millió francia frankot kapna.

Ez a hír magánforrásból származott, azonban a kormány mindezt nem cáfolta meg teljes egészében és hivatalos helyről csupán annyit jelentet meg, hogy valóban folynak ebben az irányban tárgyalások, amelyek azonban még nem vezettek eredményre.

#### GONDOLATTARSIS.

— Ha téged látok, egy egész vadászat jut az eszembe.

— Hogy-hogy?

— Fuchsnak hívják, a Vadász utcában laksz, gyáva vagy mint egy nyúl és alapjában véve egy undok kutya vagy.

## Kell-e büntetőbírói ítélet a balesetet szenvedett munkás kártérítési pörének megindításához?

**Kavarodás a régi munkásbiztosító törvény 80—81-ik és az új törvény 112-ik paragrafusai körül. — Az aradi törvényszék a büntető ítéletet feleslegesnek deklarálta, de egyes táblák harmadfokú döntvényei szükségesnek tartják**

**Irta: KELE SÁNDOR DR.**

Ha egy munkás balesetet szenved és beteg-pénztári tagja a rendben van, a munkáspénztártól baleseti kártalanítást kap. Ez a kártalanítás természetesen csak részben fedezi az anyagi károsodást, amit a munkás a baleset által szenved. A kártalanítási összeget ugyanis a munkás által fizetett illetékek és a munkás munkadíja alapján megállapított kulcs szerint fizeti a társadalombiztosító. Ez a kulcs természetesen csak igen alacsony összeg kiutalására nyújt alapot.

Másképp alakul a helyzet, ha a balesetet szenvedett munkás, illetve jogutódja nem a társadalombiztosító, hanem a munkaadót, illetve a balesetet előidéző harmadik személyt perli. Ilyen esetekben a bíróság a lényegesen elszorított kárt veszi alapul és ítéli meg. A munkásbiztosító által megítélt kártérítés összege természetesen a külön polgári per útján megítélt és a munkaadó vagy harmadik személy által fizetendő összegből levonásba vétetik.

Súlyosan komplikálja a balesetet szenvedett munkás, illetve jogutódja kártérítési jogainak érvényesítését az a kavarodás, ami az egyes bírósági fórumok között ebben a kérdésben a törvény paragrafusainak magyarázata körül támadt.

A régi társadalombiztosítási törvény, az 1907 évi 18-ik törvények előírta, hogyha a baleset a munkaadó, vagy a munkaadó által megbízott személy hibájából, illetve az előírt szabályok be nem tartásából keletkezett, a munkás a bíróságnál benyújtott kereset formájában jogosult elszorított kárának teljes megérítését követelni. Ezt a keresetet 50.000 lejnél kisebb kár esetén a járásbíróhoz kellett beadni, míg 50.000 lejnél felüli összeg ügyében a törvényszék döntött. Az ilyen keresetek megállapításához és benyújtásához

szükség volt egy előzetes büntető ítéletre, amely megállapítja, hogy kihez a gondatlan-sága okozta a kártérítést követelő munkás balesetét.

Csak ilyen írásos dokumentum benyújtása adhatta alapot a kártérítési kereset megindítására.

A régi társadalombiztosítási törvényt az új törvény hatálytalanította.

Az új törvény 112-ik szakasza foglalkozik ezzel a kérdéssel. A szakasz a munkás baleset esetén való kártalanításának polgári per útján való érvényesítéséről a következőket írja elő:

„Ha a baleset úgy következett be, hogy a munkaadó nem vette figyelembe a törvényekben, rendeletekben és szabályokban előírt rendelkezéseket, amelyek a baleset megelőzésére és csökkentésére irattak elő, illetve ha a baleset egy harmadik személy hibájából állott elő, a balesetet szenvedett és annak jogutódjai feljogosítottak arra, hogy a vétkesről a kár megérítését követeljék.”

**Ne felejtse el!**

**A „MERCUR”  
cipőáruházban  
ARAD,**

(Piata Avramiancu 21.)  
kisiparosok által készített

**elegáns  
cipőt kaphat  
olcsó árban!**



Fent: szakaszal kapcsolatban az a jogi vélemény alakult ki, hogy az új törvénynek ez a szakasza tulajdonképpen a régi biztosítási törvény 81—82. szakaszai helyébe lép. Ugy magyarázták, hogy

az új törvény alapján is csak akkor léphet fel a biztosított munkaadója, illetve harmadik személy ellen, ha elszorított balesete körül azok vétkességét bírósági büntetőítélettel tudja igazolni.

Amennyiben ennek a szakasznak ilyen értelmezése fennáll, lényegében érvényes a régi törvénynek a járásbíró és a törvényszék illetékességére vonatkozó előírása is.

A fenti jogi állásponttal szemben áll az aradi törvényszék 3-ik tagozatának 437/1934. számú alatti döntvénye, amely egészen más álláspontot helyezkedik. Kimondja ez a döntvény, hogy

a balesetet szenvedett munkás kártérítési keresete semmilyen körülmények között sem tartozhatik sem a járásbíró, sem a törvényszék hatáskörébe, hanem a munkaügyi törvény 9-ik szakasza szerint a kártérítési összegre való tekintet nélkül kizárólag a munkaügyi bíróságok hatáskörébe.

Kimondja ez a döntvény még azt is, hogy

a balesetet szenvedett munkás kártérítési keresetének beuyjtását nem föltétlenül szükséges büntetőítélet meghozatalának megelőzni,

mert a baleset előidézésében való vétkesség polgári per keretén belül is megállapítható. Az, hogy folyik-e a büntető eljárás, vagy sem, a polgári per vitelére és elbírálására az aradi elvi döntvény szerint nincs kihatással. Az idézett szám alapján tehát az aradi törvényszék határozata folytán az aradi munkabíróhoz tették át elintézés végett.

Amikor az aradi törvényszék ilyen értelemben döntött, az illetékesség ügyében és abban az elvi álláspontban, hogy meg kell-e előzni a baleseti kártérítés polgári perét büntető ítéletnek,

már mint felelősségi fórum is döntött.

Amikor ugyanis a munkaügyi bíróság az idézett jogeset ügyében meghozza a maga ítéletét, az mint felelősségi fórumhoz, az aradi törvényszékhez kerül, amely természetesen ebben az ügyben csak ugyanazt az álláspontot foglalkoztatja el, mint amit akkor mondott ki, amikor a per átette a munkabíróhoz.

Végül fokon azonban a tábla fog dönteni az ügyben,

ahova a munkabírósnál folyó per harmadfokon felelősségi bírósággal elégedetlen fél.

Meg kell említenünk még, hogy a társadalombiztosító törvény 112-ik szakaszával kapcsolatban az ország területén működő egyes ítéltáblák különböző állásponton vannak. Van már olyan ítéltábla elvi döntés is, amely igenis

szükségesnek tartja a szóban lévő ügyekben büntetőítélet benyújtását.

A kérdés tehát végeredményben még teljesen megoldatlan és így az egyes esetek kapcsán mi is vissza fogunk térni a hasonló ügyek különböző döntvényeinek ismertetésére.

#### RESZVÉNYILATKOZAT.

— Szegény barátom, hallottam, hogy meghalt a kedves anyósod.

— Nem az anyósom halt meg, hanem a feleségem.

— A feleséged? Na, az is valami...



Nem mind arany, ami fénylik . . .

## Gazdasági életünk a javulás útján van — állapítja meg a Banca Nationala évi jelentése

1934-ben 140 volt a kézműipar termelési indexe, szemben az 1933-ik évi 115.2 és az 1932-ik évi 101.1 százalékos indexszel. — Nem minden iparágra hozott fellendülést a fokozott állam védelem.

### „A belföldi ipar behelyettesíteni tudja a hasonló árak importját”

A február 17-ikére összehívott közgyűlés alkalmából most hozta nyilvánosságra a Banca Nationala 1934. évi működéséről szóló jelentését. A jegybank jelentése mindenkor közgazdasági esemény volt, de ma fokozott mértékben az, amikor az ország egész gazdasági élete a Banca Nationala hatásköre alá van rendelve. Az általános

világ gazdasági válságból kiindulva, a Banca Nationala jelentése részletesen foglalkozik ennek a krízisnek romániai kihatásaival, majd külön fejezetekben tárgyalja, milyen a gazdasági élet különböző ágainak helyzete a krízisben és annak kitörése ó.a.

### Kétségbeesett küzdelem a világpiaci áresések ellen

Külön nagy fejezetben foglalkozik a Banca Nationala jelentése az ipar 1934. évi helyzetével, amely ugyancsak jelentősen megjavult.

A termelési index 1934. júniusában elérte a 141.5 százalékos indexet az 1933. évi 115.3 és az 1932. évi 70.1 százalékos indexszel szemben.

A legnagyobb lendületet a textilipar vette, amelyre a behozatali korlátozások majdnem teljesen mentesítették a külföldi konkurenciától.

A termeléssel párhuzamosan emelkedett a fogyasztás is...

manufaktúr árakban. Az árak szilárdan tartották magukat egész évben és megfelelő jövedelmezőséget biztosítottak az iparnak. És ha külkereskedelmi szempontból, mint exportcikk, nem sokat számít is a textiláru, mégis fontos szerepe van a külkereskedelmi mérleg kedvező alakulásában azáltal, hogy

a belföldi ipar helyettesíteni tudja a hasonló árak importját.

A kézműipar termelési indexe 1934. decemberében 140 volt, szemben az 1933. évi 115.2 és az 1932. évi 101.1 százalékos indexszel.

A bányai és különösen a petróleumipar, amely a román export alapja, ugyancsak megsemmisítette a világpiaci árak folytonos

eszkökenését, akárcsak a gabona.

Habár a termelés állandóan növekedett, az árak jelentősen estek. A romániai petróleumtermelés az 1929. évi 4.8 millió tonnáról 1934-ben 7.3 millió tonnára növekedett, míg ugyanakkor a termelt petróleumcikk értéke 7.4 milliárd lejről 3.3 milliárd lejre esett.

Tavaly az első félévben a petróleumtermelés visszaesést mutat 1933. első felével szemben, de a második félévben a petróleumipar nemcsak behozta ezt a visszaesést, de túl is haladta az 1933. évi mennyiséget.

és november végén a nyersolajtermelés 7.7 millió tonnát tett ki az 1933. novemberéig kitermelt 7.1 millió tonnával szemben, míg a finomított petróleum értéke 3.8 millió tonnát tett ki az 1933. évi 3.5 millió tonnával szemben. Ezt a növekedést az érte lehetővé, hogy a petróleum egyre több külföldi piacra jutott el. A petróleum-kivitel az 1929. évi 2.8 millió tonnáról 1933-ban 5.7 millió tonnára emelkedett és 1934. első 11 hónapjában is elérte az 5.7 millió tonnát, holott 1933. novemberéig a kivitel 600.000 tonnával volt kevesebb. Ezzel szemben

az árak úgy külföldön, mint belföldön állandó esésben voltak.

## Kilónként 15–25 banis illetéket akar kivetni a kormány a lisztre

A kormány érdekes intézkedéseket tervez a buzakivitel támogatására. Ugy tervezik, hogy

a lisztre újabb illetéket vetnek majd ki, amely kilónként 15–25 bani lesz.

A buza értékesítésének támogatására ezenkívül új hivatali állítanak fel és ez a hivatal fogja kezelni a lisztre kivetett illeték kérdését is. Pénzt

nem kezelne a hivatal, hanem az összegeket a Nemzeti Bankhoz utálna.

Az illetékből fizetnék azután a kiviteli jutalmakat, amelyeket a gabonakampány idején a buzakivitelnél fizetnének ki. A kormány különben már február 15-én megkezdte az idej mezőgazdasági kampány előkészítését.

### RELATIVITAS.

Egy asszony férje halála után annak fivéréhez ment férjhez.

Kevéssel a második esküvő után meglátogatta egy ismerőse és beszélgetés közben megjegyzi:

— Nagyságos asszonyom, a lakása igazán nagyszerűen van berendezve.

— Igen, — feleli a nő, — boldogult sógoromnak igen jó ízlése volt.

### LOVAGIAS ESET.

Kohn egy sötét utcában hazafelé sét. Amint a sarkon befordul, teljes erővel összeütközik egy fiatalemberrel. Az dühösen felkiált.

— Marha!

Kohn oda áll az idegen elé:

— Mit mondott maga?

— Azt mondtam, hogy marha.

— Nekem mondta, hogy marha?

— Igen, magának.

Kohn fölényesen megveregeti a fiatalember vállát:

— Na, jöjjön, barátom, egy lámpa alá és nézzem meg jobban.

## IPAROSKÁTÉ

Ebben a rovatban előfizetőink bármilyen szakmára vonatkozó közérdekű kérdésére szakszerű feleletet nyújtunk

**KERDES:** Milyen feltételek mellett szüntetheti az iparos a maga üzemének működését?

**FELELET:** Az ipari működést szüneteltetni nem lehet, mint az a régi magyar impérium alatt szokásban volt. Ipari működést a jelenlegi joggyakorlat szerint vagy folytatni lehet, vagy megszüntetni. Ha az iparos üzemének működését megszüntette és bizonyos idő elteltével újra gyakorolni akarja a mesterségét, újból ki kell az iparengedélyt váltania és általában mindazt meg kell tennie, amit az első alkalommal önállóvá lévő iparos az iparengedély kiváltása és az ipari üzem működésbe állítása alkalmával megtenni tartozik. Mindössze annyi kedvezménye van a régebben már működésben volt, de az iparjogáról lemondott iparosnak, hogy az új iparigazolvány kiváltásánál nem kell megfizetnie a munkásbiztosító 500 lejes illetékét.

**KERDES:** Hogy fizeti forgalmi adóját az az ipari üzem, amelyet tulajdonosa beszüntet?

**FELELET:** Az iparos, aki hét munkásnál kevesebbet dolgozik és 5 lóerőnél kisebb gépi berendezése van és tagja valamely ipartestületnek, illetve szindikátusnak, nem fizet forgalmi adót. Minden más, ennél a keretnél nagyobb ipari üzem forgalmi adó-köteles. A forgalmi adó kulcsa minden üzemben az üzem által gyártott áru szerint változik. A forgalmi adó akkor fizetendő, amikor az áru az üzemből kikerül a forgalomba. Aki az üzemből beszünteti, akkor jár el helyesen, ha a raktáron lévő áruját egyszerre bocsátja eladásra. Kintlévőségeit az üzem beszüntetése után is jogában áll behajtani.

**KERDES:** Hogyan és mikor ajánlatos az iparbeszüntetést eszközölni?

**FELELET:** Adófizetés szempontjából leghelyesebb az üzem az adónegyed lejártá előtt, tehát pl. most március 31 előtt beszüntetni. Ha az iparos a bejelentést pl. áprilisban eszközöli, akkor a második negyed adóját is ki kell fizetnie. Az üzembeszüntetés úgy a pénzügyigazgatóságnál, mint az iparhatóságnál bejelentendő.

**KERDES:** Mikor kell bélyeges számlát kiállítani?

**FELELET:** A számla kiadása a bélyegtörvény alapján iparos és kereskedő között feltétlenül kötelező. Magánosoknak az iparos csak akkor köteles számlát adni, ha nagybani eladásról van szó. Minden kiadott számla bélyegköteles, akármilyen kis tételről szól. Tehát ha az iparos magánosoknak, azok saját használatára ad el árut, kis tételben, nem kötelező a számla kiállítása, de ha a fél kívánságára mégis ad ki számlát, köteles azt szabályszerűen bélyegezni. Hatóságok részére szállított árukról mindenkor számla kiállítandó ki.

Szemben a fentiekkel, amelyeket a bélyegtörvény előírásai tartalmaznak, a forgalmi adóról szóló törvény előírja, hogy azok az üzemek, amelyek forgalmi adó alá tartoznak, minden egyes eladásukról tartoznak számlát kiállítani. A forgalmi adóról vezetendő regiszterükbe ezeknek a kiadott számláknak adatai alapján tartoznak bevezetni az egyes tételeket. A kiadott számlák másolatait mint a regiszter „Beleg”-jeit öt évig megőrizni tartoznak.

**KERDES:** Köteles-e a végzett munkálatokról az építész számlát adni?

**FELELET:** Az építőiparos a végzett munkákról nem köteles számlát adni, de ha ad, a számla természetesen bélyegilleték alá esik. Ez az eset rendezen kisebb javítási vagy átalakítási munkáknál fordul elő.

**KERDES:** Házépítésnél kötelező-e szerződés kötése? A költségvetés alapján vállalt munka üzleti levélben is precizírozható. Mivel az üzleti levél nem esik bélyegilleték alá, ez a módszer az építőiparosra költségmegtakarítást jelent.

**FELELET:** Házépítés elvállalásánál szerződés kötése nem kötelező, de tanácsos. A terv és költségvetés rendszerint csak kiegészítő részét szokta képezni az építési szerződésnek. A szerződés megkötését leginkább az építendő fél szokta követelni, de ha nem, elintézhető üzleti levélváltással is. Minden egyes esetben az építőiparosnak

### Hány százalék adót fizetnek a különböző kategóriák?

Egy kis összehasonlítás céljából közöljük itten, hogy az egyes foglalkozási ágak a különféle járulékokkal együtt hány százalék adót fizetnek. Eszerint a földművelők 13.50 százalék adót, ha a föld bérbe van adva, úgy 20.50 százalék adót, ha pedig a tulajdonos több, mint 6 hónapig lakik külföldön, úgy 24 százalék adót fizetnek.

A háztulajdonosok 19 százalék adót fizetnek. Ha a tulajdonos külföldön lakik, 29 százalékos.

Az iparosok adója 13.50 százalék, a kereskedő 15.50 százalék, a bankoké 17.50 százalék. A patenta-fixa alá eső jövedelem összegszerűleg meghatározott fix adó alá esik.

Az alkalmazottak 750 lej havi fizetés után nem fizetnek adót, ezen felül havi 4000 lejig 4 százalék, — ezen felül 8 százalék adót fizetnek. Ügyvédek, orvosok és más intellektuális adója 10 százalék, az ügynökök és alkalmi jövedelemmel rendelkezők adója 12 százalék.

Mindezekon felül minden adókatégória progresszív-supracotát is fizet.

kell tudnia — ismervén megbízóját — mely módját válassza az ügylet lekötésének. A szerződés a megkötés után törvényes határidőn belül illetékezendő.

**KERDES:** Lehet-e pénzfelvételt üzleti levélben igazolni?

**FELELET:** Lehet. Pénzfelvételt, ha nyugtával történik az elismerés, bélyegköteles nyugtával igazolunk, ha azonban az igazolás üzleti levélben történik, az természetesen bélyegmentes.



## Jogesetek a kisipar köréből

**Csak a kérelem benyújtásától számítva maximálisan két évre visszamenőleg ítéltető meg a munkásbiztosító nyugdíja**

A felelőbizetségi bizottság döntése szerint a vonatkozó törvény 109-ik szakasza kimondja, hogy a nem igényelt nyugdíj elévülési határideje két esztendő

1930 december havában Cristea Chirias elhunyt munkás jagutódja, Cristacne Chkias kérelmet nyújtott be a munkásbiztosító pénztárhoz az elhunyt után járó nyugdíjjogosultságának megállapítása érdekében. Kérte, hogy neki, mint az elhunyt után járó nyugdíjjogosultságának megállapításában az elhunyt tartozott el, felelő meg a néhai munkás után járó nyugdíjat. A kérelmet az említett egyén 1933-ban nyújtotta be. A munkásbiztosító pénztár a nyugdíjat 1930. december havától kezdve meg is állapította a kérelmezőnek, de a határozat ellen a munkásbiztosító jogi képviselője felelőbevetéssel élt. A törvény 109-ik szakasza szerint arra hivatkozott, hogy

a munkásbiztosító nem reklamált nyugdíjat két év alatt elévülnék,

tehát a nyugdíj nem 1930 december havától, hanem 1931-től jár.

A munkásbiztosító felelőbizetségi bizottsága arra az álláspontja helyezkedve, hogy a törvény 109-ik szakasza szerint a nem reklamált nyugdíj két év alatt elévül, elfogadta a munkásbiztosító jogi képviselőjének érvelését. Csak a kérelem benyújtásától számított két évre visszamenőleg állapította meg a nyugdíjat, vagyis 1931 évtől azon az alapon, hogy a kérelmet 1933-ban nyújtották be.

**Mikor, meddig és kinek jár a remuneráció, tantiém, gratifikáció és hasonló illetmények?**

A fent idézett két semmitőszéki jogesetben szereplő banktisztviselők előadták, hogy a múltban minden év végén azon a címen, hogy a mérleg elkészítésében részt vettek, rendszeresen megkapták a maguk remunerációját, illetve tantiémjét. Amikor az őket alkalmazó intézet nekik felmondott törvényben biztosított jogaikat minden tekintetben respektálta, de az elmaradt remunerációt, illetve tantiémet nem utalta ki.

Mindkét tisztviselő előadta, hogy a vonatkozó törvény 87-ik szakasza szerint ez az összeg jár nekik és az a mérleg jóváhagyásától számított egy hónap után a munkaadó köteles let: volna nekik kiutalni, bár akkor már nem voltak az intézet alkalmazásában.

Az alperes pénztárszervezetek azzal védekeztek, hogy veszteségeik voltak és nem kötelezhetők arra, hogy remunerációt fizessenek. A remuneráció, gratifikáció, vagy tantiém az alperes bankok álláspontja szerint a maguk természeténél fogva csak a nyereségből fizethetők. Már pedig alperes bankoknak veszteséges mérlegük volt és különben sem volt a felek között megállapodás ilyen természetű kifizetésekre, mert az a múltban is kötelezettség vállalása nélkül, saját jószántukból utalták ki és így annak fizetésére nem kötelezhetők.

A címben idézett két döntvényben a bucuresti legfőbb semmitőszék kimondotta, hogy a törvény 87-ik szakaszában említett tantiémek, re-

# Miért mennek veszendőbe Valea lui Mihai iparos intézményei?

Nem írható egyedül a gazdasági krízis terhére, hogy sorvadóban van az élénk határvároska Iparos Otthona, temetkezési egylete és iparos segélyalapja

Ezelőtt még nem is olyan régen az Iparos Otthon volt Valea lui Mihainak kulturaközpontja. Mozi, szinpada, táncterme és büféje állandó jövedelemforrást jelentettek és idővel megszületett a temetkezési egyesület és az elaggott iparosok segélyalapja is.

Ma mindezek az intézmények sorvadóban vannak s az Iparos Otthon kezd elvészteni központi jelentőségét. Mozi, amely legnagyobb jövedelmi forrása volt, szünetel; szinpada, táncterme és büféje kevés jövedelmet hoz s emellett még tetemes adósság terhe is szorongatja.

Sokan vannak, akik ezt a sorvadást nem írják kizárólag a gazdasági krízis rovására.

Azt mondják, hogy a vezetésben is hiba volt, mert nem használták ki a háború után kialakuló konjunktúrás időt. A mozi szüneteléséért is a vezetésnek okolják, mert a helységnek egy más természetben megiehetősen virágzó moziélet van.

Legtöbb szó esik a járási ipartestület temetkezési egyletéről és az elaggott iparosok segélyalapjáról.

A járási temetkezési egylet 1926-ban alakult 450 taggal. Kimondták, hogy halál esetén a hozzátartozók 5000 lej temetkezési segélyt kapnak.

Az egylet 1932-ig kifogástalanul működött, de aztán kezdtek elmaradni a tagsági díjak, majd

maguk a tagok is, úgy, hogy ma a temetkezési egyletnek csak 200 tagja van s az intézet halál esetén — nehezen, részletekben — nem 5000, hanem csak 3000 lej segélyt fizet.

Ma az intézetnek 80 ezer lej vagyona van, de ezt az Iparos Otthonnak auták kölcsönbe s így a járulékok kifizetésére nem lehet felhasználni.

Ugyanígy szomorú állapotban van az elaggott, szegénysorsú iparosok segélyalapjának az ügye is. Ennek az intézménynek az volt a rendeltetése, hogy menházhoz és élelmiszerhez juttassa az elaggott és elszegényedett iparosokat. Amint 1925-ben az eszmé megszületett, gyűjtésekkel, táncmulatságokkal, műkedvelőkkel mintegy 25 ezer lej tőkét sikerült összehozni.

Aztán mind mostohább lett az élet, az Iparos Otthon, az anyaintézmény nemhogy segítette volna a segélyalapot, sőt ennek a pénzét is kölcsön vette és felemészítette.

És az elaggott vagy elszegényedett s ami sok esetben előfordul: elaggott és elszegényedett iparosok sem otthont, sem pedig meleg ételt nem kapnak. Pedig nem így gondolták ezt a nemes alapítók, akiknek mély keserűség tölti meg a lelkét és fennen hirdetik, hogy nem lehet mind ezt a sok romlást az általános gazdasági krízis számlájára írni...

## Román és magyar tagozatra szakadt az erdélyi szociáldemokrata párt

Ugy kezdődött, hogy panaszkodtak és azzal végződött, hogy összeveszttek és feladták a nemzetköziség elvét

## Külön vezetéssel az élén fog működni a szociáldemokrata párt erdélyi szervezete

A romániai szociáldemokrata párt erdélyi szervezete a közelmúltban gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy a partszervezet két részre oszlik és ezentúl román és magyar tagozatokba tömörülnek tagjaik, a nemzetiségi hovatartozandóságtól ruggően. A szociáldemokraták ezzel — bár tagadják — feladták a munkásmozgalomnak letalapját képező nemzetköziséget.

A közgyűlésen Stroin Gheorghe elnökölt. Kandiel Ignac titkári jelentése után megkezdődött a vita. A magyar munkások elpanaszolták, hogy állami üzemekben a magyar munkásságot háttérbe szorítják és mindenünnen elbocsátják. A magyar munkásságot

letalapjában támadta meg a tulzó sovénizmus, amely ellen a párt semmiféle védelemben nem képes tagjait részesíteni.

Román részről kifejtették, hogy az erdélyi pártvezetőség zöme még ma is magyar és így még a szociáldemokrata pártban is háttérbe szorult a román elem, amely képtelen érvényesülni a pártban a magyar idokból megmaradt régi vezetőkől.

A két frakció heves vitája a párttagozati kettészakadását eredményezte. Mindkét csoport legközelebbi alakuló gyűlést tart, amelyen megválasztják úgy a külön román mint a magyar szociáldemokrata párt vezetéséig.

## Az egészségügyi szappanokra is kell bélyeg.

A munkügyi miniszterium 4207. számú rendelete, amely a Hivatalos Lap február 1-i számában jelen meg, előírja, hogy az egészségügyi belyegekről szóló törvény 7-ik szakaszának 2-ik pontja értelmében továbbra is egészségügyi belyegeket kell ragasztani a következő szappanokra: 1. Az olyanokra, amelyek gyógyalaktrészeket is tartalmaznak vagy olyan alkészéke, amelyek folyón sajátosságos tulajdonságuk van. 2. A speciális borotva-szappanokra. 3. Hajápolás-szappanokra, az úgynevezett Shampoo-szappanokra, valamint más olyan kozmetikai cikkek, amelyek bármilyen arányban szappant tartalmaznak.

mizek, gratifikációk és remunerációk a következő három esetben járnak az alkalmazottaknak:

1. Ha azt az alkalmazottak valamennyien rendszeresen és állandóan kapták, tekintet nélkül a foglalkozásukra, illetve alkalmazásuk természetére. Ez esetben ugyanis a vállalati szabályok, vagy szokások szerint ezek a kifizetések gyakorlatiá válnak.

2. Ha ez a jog szerződésileg kikötött.

3. Ha az alkalmazott abban az időpontban, amikor az alkalmazás megkezdése volt, a vállalat

## ÚJ IDŐK, ÚJ ERKÖLCÖK.

A villamosban egy öreg szebtolvaj belenyúl egy elegáns hölgy retiküllébe és közben így morfondíroz:

—Csak ruza és puder... Istenem, hol vannak a régi jó, szolid idők!

## ILYEN AZ ÉLET.

Cinege ur unja a feleségét és retentő rosszul bánik vele. Egyszer az asszony megszólal:

— Miért vagy olyan rossz hozzám, Adolf? Nem is olyan régen azt mondtad még, hogy az életed vagyok.

— Igen, — feleli a férj, — de azóta meguntam az életemet.

tényleges alkalmazotja volt és a vállalat nyereséggel működik.

A legfőbb semmitőszék érdekes döntvénye szerint tehát a tantiémek, gratifikációk és más ilyen természetű javadalmazások jogi természetük szerint nem egyebek, mint az alkalmazottak részesítése a vállalati nyereségben. Ha a vállalatnak nincsen nyeresége, ilyen cím alatt nincs mi ben részesíteni az alkalmazottat. Értendő ezek után, hogy a két jogesetben szereplő banktisztviselők kérését elutasították.



# A székely anyaváros népes ipartestületi közgyűlése egyhangulag csatlakozott a targumuresi betegsegélyző-mozgalomhoz

Panaszkodik a székely iparosság az elszaporodott kirakó vásárokat ellen. — Odorheiu iparossága tudja értékelni a szövetkezeti mozgalom jelentőségét. — Új tagok az ipartestület népszerű vezetésében.

## Több mint fele részt vett az ipartestületi közgyűlésen Odorheiu város iparosságának

Az odorheiu ipartestület e hó 3-án tartotta meg 9-ik évi rendes közgyűlését. Az impozáns keretek közt megtartott közgyűlésen szinte köszönetet és teljes bizalmat szavaztak az ipartestület vezetésének hozzáértő és fáradhatatlan munkásságáért.

A közgyűlés megnyitáskor Kovács László Kovácsmester, ipartestületi elnök jóleső érzéssel alapította meg, hogy a tagok a közgyűlés határozat képevéhez szükséges számmal jóval nagyobb tömegben jelennek meg. Kiválólag ebből, hogy az odorheiu iparosság saját ügyei iránt komoly öntudattal érdeklődik. Felhívta az elnök a közgyűlés figyelmét, hogy a beszámolások rendjén szóljanak hozzá a jelentésekhez és kérjék számon az előjárásaitól, hogy a rábizott teendőket olyan pontossággal és lelkiismeretesen végezték-e el, mint ahogy azt az iparos öntudat megköveteli. A tárgysorozat rendjén Szabó Gyula kárpitosmester, ipartestületi titkár az évi jelentést olvasta fel, amelyből kitént, hogy 347 önálló, képesített iparos, 196 tanuló és mintegy 242 nyilvántartott iparossegéd szerepel a testület könyvében.

A statisztikai beszámoló után az általános ipari kérdésekkel — tanoncnevelés, iparos segédek szakmai képzése, az általános iparos öntudat kifejlesztése — kérdésekkel foglalkozott, irányelveket adva a célok megvalósításához. Kassay F. Domokos szücsmester, ipartestületi pénztárnok kimutatást olvasott fel a pénztár állapotáról, amelyből kitént, hogy a pénztár helyzete szerencsésen helyre billent a az évi költségvetés gondos összeállításának az ipartestület életében anyagi zavarokat nem fog előidézni.

A jelentéseket örömmel vette tudomásul a népes közgyűlés. A kisorsolt 8 előjárásági tag közül 5-öt visszaválasztottak. Rendes tagokká Csiki Albert nyomdatulajdonost, Sándor Dénes kerekas és Kovácsmestert és Keszler Albert kalaposmestert választották meg. A 3 számvevő közül kisorsolt egy számvevő helyett Kovács István fényképészt választották meg.

A Targumuresi Magyar Iparos Egylet vezetősége mozgalmához, mely a társadalombiztosító törvény egyes szakaszainak módosítását célozza, teljes megértéssel csatlakozott a közgyűlés. A fenti egyesület tíz pontban összefoglalt határozati javaslatát teljes egészében elfogadták és kimondták, hogy azt a parlamentárok, munka és

egészségügyi minisztériumoknak megküldik. Használóképpen határozatilag kimondta a közgyűlés, hogy interveniálni fognak az odorheiu társadalombiztosító pénztári fiók Sighisoiarához való viszacsatolásáért. Targumures ugyanis nagyon nehezen közelíthető meg.

Séremlük az odorheiu vásáros iparosoknak, hogy újabbban egyes községek országos állat és kirakó vásárjogot nyertek, ami által az országos vásár jelentősége csökkent forgalmat biztosít. Evegéből követelte a közgyűlés, hogy az ilyen új vásárjoggal rendelkező községekben a kirakó vásár jogát szüntessék be, mert ez felesleges kiadásokat idéz elő a vásárba járó iparosoknak.

Gyarmathy István, az ipartestület tiszteletbeli elnöke és Gyorkes Mihály a Polgári Önképző Egylet titkára a szövetkezeti eszmét propagálták. Az általuk kifejtetteket a közgyűlés helyesen találta. Kimondták, hogy elvileg csatlakoznak az eszméhez s ahogy alkalmas idő lesz a szövetkezet megvalósítására, gyakorlatilag is dolgozni fognak a siker elérésének érdekében.

Szilágyi Ignác cukrászmester és Keretely Gyula bádigosmester javaslataira dr. Pál Gyula ipartestületi ügyésznek önzetlen munkásságáért, amit az össziparosság érdekében ipartestületi egyésszi minőségében kifejtett, ugyiszintén az ipartestületi elnökségnek, a tisztviselőknek és az előjáráságihoz hozzáértő, lelkiismeretes, öntudatos munkásságukért, a megbecsülésnek és szeretetnek jeléül jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

A népes, impozáns és minden tekintetben az iparos öntudatról tanuskodó közgyűlést Kovács László elnök szép szavai zárták be.

### AMI BIZTOS, BIZTOS.

Az ügyes biztosítási ügynök rá akarja venni a falu bíráját, hogy biztosítsa be a község pénzét betörés ellen.

— Minek a' — mondja a bíró, — hásze azér vettünk Wertheim kasszát, hogy be ne törhesselek.

— Na, na, bíró uram, manapság a betörők a Wertheim-kasszát is kifurják.

— Furhatják azt, — mondja a bíró, rava-szul pislogva, — mert hogy a pénzt itt hordom a lajbizsebben.

## Poiret nem hagyja magát

Afrikába megy divatot csinálni a hajdani párizsi divatkirály.

Paul Poiret, a női divat detronizált királya, aki tudvalevőleg évekig a legnagyobb nyomorúságban élt, munkanélküli segélyből és ingyen-vestből tengette életét — ismét dolgozik. A Faubourg Saint-Honoré egyik épületének 7-ik emeletén divatműtermét rendezte be. A fiatal varró-nők lássan öltögetnek, az egyik sarokban géplíró nő intézi az üzleti levelezést. A terem telis-tele van gyönyörű szövetekkel, többnyire élénk keleti mintás anyagokkal. Poiret mindig különösen kedveli az ilyeneket.

Most azonban nem akar Párisban maradni, nem vágyik arra, hogy a francia fővárosban visszaszerezze régi tekintélyét. Divatműtermében csak az előkészületek folynak egy érdekes, nagy vállalkozásra. Poiret divatkaraván: szervez a francia gyarmatokba.

Szokott viseletében, bársonykabátban, Laval-liere-nyakkendővel, nagy zöld- és fekete-kockás nadrágban járkal a pompás szövet-halmok között Poiret és beszél nagy tervéről:

— Március elején indulok el autókáron, 38 nagy poggyással, 1500 ruhával és 10 csinos, fiatal leánnyal, akik a ruhákat be fogják mutatni. Spanyolországon keresztül megyek Algiersba, Tangerbe, Port-Lyautey-ba, Rabatba, Casablabba, Mogadorba, Agadirba, Marrakechbe, Meknesbe, Fezbe, Oranba. Algerbe, Boneba, Philippevillebe, Tuniszbe. Összesen 6000 kilométer utat fogok megtenni. Minden városban két napot fogok tölteni. Eddig 25 ezer levelet kaptam (?) ennyien jelen-ették be, hogy meg szeretnék nézni modeljimet. Ha ezzel az uttal végzek, új utra indulok.

Poiret most természetesen a nyári modelleket mutatja be a francia Afrikában. Megmutatja az egyik ruhát. Zöldszínű, a szoknyán egész tájkép látható: domboz és mezők. Egy másik model, a melyet „Rege tanak” nevezet: el Poiret, vitorlás hajókat ábrázol kék szíjlem tapon. A „Hajdan” nevű emprimének ugyanaz a mintája, mint a csipkének, amely kiegészíti.

— Nem akarok rosszul öltözött nő látni, — mondja a bucsuzásnál az újból életre kelt divatkirály.

Poiret nem hagyja magát...

Mit tartalmaz a kenyér és lisztárak empenozesere vonatkozó minisztertanácsi rendelet?

A Hivatalos Lap január 31-iki számában jelent meg a minisztertanács 1935 január 22-én kelt 102. számú jegyzőkönyve, amely szerint a polgármeseri hivatalok hatáskörébe utalja ismét a búza és rozskenyér, valamint a liszt árának maximálását úgy, ahogy azt az árdragiasárról szóló törvény 2-ik szakasza előírja. Ennek következtében a polgármeseri hivatalok erre vonatkozóan rendeleteket adhatnak ki, amelyek ellen azonban az említett törvény 3-ik szakaszának 5. bekezdése szerint felebezéssel lehet élni. A minisztertanács határozat megtiltja, hogy a búza és rozslisztet bármilyen másfajájú liszttel keverjék vagy ilyen keverékből kenyere: gyártsanak és azt, min: különböző fajtákat, forgalomba hozzák.

### PECHES NAP.

— Képzeld, amikor tegnap haza mentem és a feleségemet, akit az ajtónál találtam, megcókoltam, az asszony sirva fakadt.

— Miért sírsz, — kérdeztem meghökkenve.

— Mert ma egyik pech a másik után ér.

— Hogy-hogy?

— Reggel a cseléd összetört egy kávéscsészét, délelőtt itt volt a kéményseprő és telekormozta a szobát, most meg itt vagy te és részegen jössz haza.



### BORRAVALÓ.

Egy ur, aki — úgy látszik — egy picikét ivott előbb, felazott a villamosra és jegyet kár. Atad a kasszának azaz lejt és sunyin hunyor-gatva így szól:

— Fogja, barátom, ez a magad...

A kassza éppen kálalkodni akar, mikor a sunyi ur így folytatja:

— ... és ami visszajár, az az enyém.

KÉRJEN MINDENÜTT

„ELZETT“

BUTORZÁRAT



KAPHATÓ MINDEN VASKERESKEDÉSBEN.

# Miért lépteti életbe a kormány a gabonamonopóliumot?

Nem elég, ha a kormány beavatkozása megfelelő szinten tartja a belföldi gabonárakat, exportról is kell gondoskodni. — A múlt évi termésnél igen jól bevált az állami beavatkozás.

## Nem elég a jó termés, fel is kell készülni rá

Az elkövetkezendő nyár gabonatermése értékesítésének problémája már hetek óta foglalkoztatja a földművelésügyi minisztériumot, amely a kormány gazdasági bizottságának megbízásából előkészíti a mezőgazdasági termés értékesítésének és forgalmazásának rendezését. Sok szempont tette szükségessé azt, hogy a kormány idejekorán beleszóljon a kérdés rendezésébe. Nemcsak a mezőgazdák érdekeiről van szó, hanem magasabb állami érdekekről is, amelyek annál fontosabbak, minél jobb lesz a termés.

Az elmúlt években a kormány intervenciók vásárlásokkal gondoskodott a gabona belföldi árának olyan szinten tartásáról, amely a mezőgazdasági munka rentabilitását biztosította. Ezt az állam viszonylag kevés áldozattal el is tudta érni. 1933-ban az ország 324 ezer vagonos terméséből 8500 vagon gabonát vásárolt fel a gabona-kormánybizottság, az egész termésnek tehát mintegy csak 3 százalékát.

1931-ben pedig a 200 ezer vagonos termésből 15.000 vagon vett át az állam, tehát az egész termésnek mintegy 7 százalékát.

Ezekkel a vásárlásokkal sikerült az árakat azon a szinten tartani, amelyeket a kormány a gazdaságnak biztosítani akart. Ma már az árak ezen a szinten túlhaladtak,

most a kormánybizottság eladja a korábban összevásárolt készleteket, nehogy a kenyér ára felszökjön és az egész vonalon drágaságot idézzon elő.

A belföldi gazdasági érdekek szempontjából tehát ez a rendszer bevált és alkalmazható volt azért, mert nem volt exportálható gabonafeleslegünk.

A belföldi árak mesterséges felferése azonban lehetetlenné teszi a kivitt, mert ilyen áron

a román gabona a külföldön nem versenyképes.

Olyan rendszerről kell tehát gondoskodni, amely az árak szinten-tartása mellett az exportot sem öli meg.

Ennek a célnak elérésére többféle tervet fektet a minisztérium előt a Sassu miniszter azért hívott össze szakértőket, hogy a tervek közül kiválassza a legmegfelelőbbet. Hosszú és elég heves viták után a szakértő-bizottság a következő tervet mellett foglalt állást:

Uj szövet kell létesíteni a gazdák, tehát a termelők, malmok, szövetkezetek, gabona-kereskedők és exportőrök részvételével arra a célra, hogy ez ne csak intervenciók vásárlásait eszközölje, hanem

átvegyen minden eladóra tett gabona-mennyiséget. Az átvételi ár vagononként 30.000 lej lesz. A gabonaértékesítő központ a malmoknak vagononként 40.000 lejes áron adja el a gabonát.

A tízezer lejes differenciát pedig felhasználja részben a raktározási és adminisztrációs költségek fedezésére, részben pedig — mégpedig nagyobb részben — export-prémiumok fizetésére. Előrelátható ugyanis, hogy a román buza harmincezer lejes ár mellett sem lesz versenyképes a külföldi piacokon, az exportőrök tehát a felesleget csak úgy fogják tudni elhelyezni külföldi devizák ellenében.

ha az állam, illetőleg a létesítendő gabonaközpont, a gabona-monopólium tulajdonképeni kezelője, kivitteli prémiumokat fizet az exportőröknek.

A földművelésügyi miniszter magáévá tette az anketén kialakult tervet s ilyen értelemben már hozza is fogak a törvényjavaslat kidolgozásához, amelyet még a jelenlegi parlamenti ülés szakban meg akarnak szavaztatni.

Március 15-én kezdik meg működésüket a speciális adókievítő bizottságok.

A pénzügyminisztérium rendelete értelmében a speciális adókievítő bizottságok március 15-én kezdik meg működésüket.

Mi az eljárás az áruk importálásánál?

A kereskedelemügyi miniszter rendelete adta ki, amelyben a visszaélések elkerülése céljából szabályozta a behozott és kivitt áruk árának ellenőrzését. Ezek szerint az exportőrök által bevalított árakat az ellenőrzőbizottság a Jegyzőkönyvvel kiadandó utasítás alapján ellenőrzi. Figyelembe veszi a számlákat és a szerződéseket. Később a bizottság a felek közötti levelezéseket is megtekintheti, figyelembe veheti a tözedei és piaci jelentéseket és szakértők véleményét is kikérheti. A szakértőket a kereskedelmi kamarák, vagy ahol ilyenek nincsenek, a professzionális testületek hozzák javaslatba. Amennyiben a bizottság visszaélést tapasztal, hivatalból jár el és a vámhatóság útján jegyzőkönyvet vesz fel, amelyre a Banca Nationalához és a vámigazgatósághoz terjeszt fel. Az importált áruk árának ellenőrzése céljából a jövőben a kereskedelmi és iparkamaráknak, vagy valamelyik professzionális testületnek láttatni kell az összes számlákat és pedig erre azok a kamarák, illetve testületek illetékesek, amelyeknek területén az áru az országba érkezik. Ha ennek ellenére az árak nem felelnek meg a valóságos helyzetnek, az ellenőrző bizottság a Tarif Unitarban foglalt középértékeket, más hasonló árukra vonatkozó számlákat, vagy egy specialista véleményét veszi tekintetbe. Amennyiben a visszaélés az áru beszerzése után az ellenőrző felügyelők az ország belső területén veszik észre, a vámhivatalnokokkal együtt veszik fel a kihágási jegyzőkönyvet és terjesztik fel az importszabályozó bizottsághoz.

## Érdekes elvi döntvények néhány sorban

★

Ipari gépek vételára. (Semmitőszék II. szekció no. dos. 4462/933.) Az 1929. évi augusztus 2-án kelt a az ipari gépek adásvételére vonatkozó törvény alapján vezetett végrehajtási eljárást nem lehet a konverziós törvényben biztosított kedvezményekkel megakasztani.

Az adós kereskedő-jellege. (Bucuresti tábla II. szekció no. dos. 480/934.) A kereskedő adós-jellege véde mezendő, erre nézve tanuhalgatás nincs megengedve. Ezzel ellentétet megállapítás a betáblázás alapjául szolgáló kötelezvényből kell kitűnjön.

Uj ingatlan tulajdonosok. (Ilfovi törvényszék II. szekció no. dos. 21494/928.) Tulajdonjog változás esetén nemcsak az általános törvényes rendelkezések, de az 1934. évi április 7-i törvény rendelkezései is irányadók.

A kezes. (Timis-Torontali törvényszék III. szekció no. dos. 43/933.) A kereskedő kezes nem részesülhet a konverziós törvény kedvezményeiben.

Rövid kivonatok: A konverziós törvény alapján a törvényszékhez ügyvéd útján beadott nyilatkozatok csupán „speciális” meghatalmazással érvényesek.

Letiltások megsemmisíthetők az 1934. április hó 7-én kelt törvény 68. paragrafusa alapján, ha időnként visszaérő és a jövőben lejárat teljesítésre vonatkoznak.

Pénzügyi kihágások tárgyában beadott felelőzések. Az adó törvény reformja kapcsán intézkedés következik a pénzügyi kihágások tárgyában beadott felelőzések sorsára vonatkozóan. A pénzügyminiszter ugyanis a bírságok bevételezésével nincs megelégedve. Csökkenteni fogják ezeket a jövőben s bizonyos, hogy új hatáskört állítanak fel a felelőzések letárgyalására.

Az új törvény szerint az adófelelőzések fölött a törvényszékek döntenek

A pénzügyminisztérium törvénytervezetet készített, amelynek értelmében április 1-től kezdődőleg az adófelelőzések az illetékes törvényszékhez nyújtandók be és a törvényszékek az adófelelőzéseket sürgősen kötelesek letárgyalni. A törvénytervezet a napokban kerül parlament elé.

### ENGEDETLEN JÁTSZÓTÁRS

Órult szívás és ordítás hallatszik a fürdőszobából.

— Matyi, miért lármáztok? — szól be a mama.

— Hajótörést játszik, — magyarázza Matyi — és ez a neveletlen Samuka nem akar a vízbe fulladni.

Kicsérlik a fűszeresek italmérési engedélyeit

Ismeretes, hogy a vendéglősöknek és korcsmárosoknak a pénzügyigazgatósághoz italmérési engedélyeket be kellett nyújtani kicsérelés végett. Most a fűszerkereskedők italmérési engedélyeit is kicsérlik. A benyújtási határidő február 25-én jár le. A fűszerkereskedők új italmérési engedélyei feltüntetik, hogy tulajdonosaik pálmákát két deciliter mennyiségig szolgáltathatnak ki, azonban bort és sört csak zárt üvegekben árulhatnak.

### CSALHATATLAN JEL

Két éhenkórász praktisi áll az áldott roesszivi nagybetű bankvezér pompás villája előtt.

— Te, — szólal meg az egyik, — a vezér meghalt.

— Meghalt? Honnan veszed?

— Nem látod, hogy az ápoló az erkélyen áll?

— De igen.

— És hogy kompótot eszik?

★

### NEMES BOSSZU.

A kis Pistinek kihúzták a fájós fogát. A gyerekek elkérte a fogorvostól a lyukas fogat, haza vitte, ottthop rátette egy darab cukorra és így szólt:

— Na, büdös, most fáj magadnak egyedül.



## Hajmosó és hajszárító

készülékek és más

## fodrászati cikkek

olcsón, szakszzerűen

## Kőszeghy Sándor Fia

**Arad,**

**Bul. Reg. Ferdinand 63-65.**

**voit Dengi-ház.**

### APÁK ÉS FIUK

Két részeg ember találkozik a barban.

— Hogy hívnak? — kérdezi az egyik.

— Malocsik az apám, az öreg lóköltő, akié a Malocsik-féle szeszgyár. Hát téged, hogy hívnak?

— En maga az öreg Malocsik vagyok

★

### NEMESSEN ÉS FINOMAN.

— Drágám, minden vagyonunkat elvesztettük. Szegény apának egy vasa sincs.

— Nem tesz semmit, szerelmem, és mindig szerezni foglak, még akkor is, ha ez lenne utolsó találkozásunk az életben.



Auboin ur működésbe lépett

# „Uj épület állami vagy közhivatali számlára nem építhető a jövő költségvetési évben...”

Kétmilliárdal le kell szorítani az állami kiadásokat és ugyanannyival emelni kell a bevételeket

## Uj közvetlen terhek nem fenyegetik már az idén az adóalanyt.

A jövő költségvetési évre szóló állami költségvetés előkészítésének munkálatai a pénzügyminisztériumban megkezdődtek. Az új pénzügyminiszternek feleltetnie nehéz a helyzete: olyan budgetet lehetetlen összeállítani, amely — mint az előbbi években történt — eleve magán viselje a deficit minden attributumát. Roger Auboin legutóbbi jelentése és az ország valutájával az utolsó évben szerzett tapasztalatok után erkölcsi leg is, pénzügyileg is lehetetlen mást, mint reális költségvetési tervezetet összeállítani. Ez pedig azt jelenti, hogy

az állami kiadásokat legalább két milliárdal le kell szorítani, a bevételeket pedig legalább két milliárdal növelni kell.

Egyik sem könnyű feladat. Az előbbi cél elérése céljából a miniszterelnök már megtiltotta az új tisztviselői kinevezéseket, még a megüresedő állásokat sem lesz szabad a következő pénzügyi év folyamán, tehát 1936 március 31-ig betölteni, ha valamelyik hivatal működése emiatt fennakadna, más hivatali munkaerővel kell a hiányt pótolni még akkor is, ha a munkaerőt más tárca köréből kell átkérni.

Semmi féle új épület a jövő év folyamán állami és közhivatali számlára nem építhető

csak a már megkezdett építkezések fejezhetők be. Február 11-től kezdve a megyék és városok sem végezhetnek építkezéseket és nem vehetnek fel új tisztviselőket.

A budget előkészítésének azonban ez a köny-

nyebb része, márcsak azért is, mert vagy betartják, vagy nem. De a bevételi többé-kevesebb realitási kell, mert enélkül megakad az állami gépezet működése. Kétféle többletről van szó; egyik az állam folyó kiadásainak fedezésére szükséges, a másik pedig a ka. onai felszerelés ütemének gyorsítására. Az utóbbinak fedezésére külön adó bevezetését vette tervbe eredetileg a kormány, et. ől a tervétől azonban eltért s most már annál kevésbé lehetne szó annak megvalósításáról, mert

a külföldi szakértő is annak a véleményének adott kifejezést, hogy a polgárság adóterhe tovább nem fokozható.

Nem lesz tehát sem új hadfelszerelési adó, sem a régi egyenes adókat nem fogják ilyen címen emelni. Az előbbi pénzügyminiszter a petróleumtermékek kereskedelmi forgalmának monopolizálását vette tervbe. Ennek jövedelmei elegendőnek kélték a két milliárdos bevételi többlet elérésére s ezennel már csak a hadfelszerelési kiadások többletének fedezéséről kellett volna gondoskodnia. Az új pénzügyminiszter ugyálszik nem akarja felvenni a harcot a nagyerejű petróleum-eladás monopolizálásáról. Ehelyett valószínűleg

a kávénak és a cukornak egyedurasságát vezeték be.

Ezek sokkal inkább a városi lakosság fogyasztási cikkei, míg a petróleum a falusi közönség szükséglete. A kávé is, a cukor is nélkülözhetetlen fogyasztási cikk. Az előbbit még csak lehet kérészekkel pótolni, ahogy az a háború alatt is történt.

## Nehéz helyzetbe jutottak a falusi hitelszövetkezetek.

Vezető politikai körökben megállapítják, hogy a falusi hitelszövetkezetek igen nehéz helyzetbe jutottak. Galan dr., a Szövetkezetek Központjának igazgatója kimutatta, hogy kétezer millió lejt vesztettek, mit a betéteseknek és a tagoknak kell fedezni. Az esetben sem javulhat a helyzet, ha a hitelzők önként mondanak le követelésük feléről. Az adósok ugyanis nehezen fizetnek, habár ezt a konverziós törvény előírta. Így aztán a népbankok egy része kénytelen lesz felszámolni. Leghelyesebb volna a még feltámasztható hitelszövetkezeteket kiválasztani s arra ösztönözni a falusiakat, hogy új, életképes szövetkezetekbe tömörüljenek.

## TÖBB MINT ÉLETVESZÉLY.

Egy ur beszélt a kávéházban:

— Tegnap vadászni voltam és re. tene. szituációba kerültem. Egy keskeny, meredek úton mentem felfelé, mindkét oldalon fenygető mélység látott. Amin: megyek, men. egek, egyszerre csak egy hatalmas farkas áll ve. em szemben. H. r. elen megfordulok és mögöt. em egy másik. Szörnyű helyze. volt.

— Na és te mit csináltál?

— Semmit. A farkasok felfaltak.

## Hogyan ellenőrzik a külföldi állampolgárságu szakmunkásokat?

A munkaügyi minisztérium elhatározta, hogy azokat a külföldi munkásokat, akik ipari vállalatoknál állanak alkalmazásban, ellenőrzés alá helyezi. A kereskedelmi és ipari minisztérium ezért felszólítja az ipari vállalatokat, hogy közzéjék február 15-ig a minisztériummal, hogy szükségük van-e külföldi állampolgárságu munkásokra és mennyi ilyen munkást foglalkoztatnak. Azt még nem állapították meg, hogy a nélkülözhetetlen külföldi szakmunkások tartózkodási engedélyének meghosszabbítását milyen feltételekhez kötik.

Vedekezzünk a rozsda ellen

Speciális rozszavédő testek

HELLONIUM

Tartós, ó fedő, nem patogzik. Minden szinben.

Kérjen speciális HEL-LA Vegy. szeti labor. Árad

## Nem fogják leszállítani a tisztviselői fizetéseket

Nem tartja a kormány humánus dolognak, hogy a pénz csökkenő vásárlóértéke idején csökkentse a tisztviselők fizetését.

Bucurestből jelenik: A pénzügyminisztérium lázasan dolgozik a jövő évi költségvetés összeállításán, melynek nagy munkája sok hetet fog igénybevenni. Az új pénzügyminiszter két milliárd lejtet akarja leszállítani az állami kiadásokat s ezt olyan módon akarja elérni, hogy minden miniszterium költségvetését 10 százalékkal redukálja. Valószínű, hogy valamennyi tárca végrehajja ezt a fájdalmas operációt, még Anghelescu közoktatásiügyi miniszter is, aki pedig nagy koncepciójú iskolaépítési tervének megvalósítása céljából költségvetését emelni szeretne volna. Eddig maga a pénzügyminisztérium 15 százalékkal, hogy a jó példával előjárjon, — a hadügyminisztérium, a földművelésügyi és a munkaügyi miniszterek közötték a pénzügyminiszterrel, hogy kivánságának eleget tartsék és kiadásait leszállították, anélkül, hogy a fűtési, villamos és dologi kiadásokat redukálnak volna. Ezen a módon

elérhető lesz a kétmilliárdos megtakarítás anélkül, hogy a tisztviselői javadalmazások leszállításához kelljen nyúlni.

Az új pénzügyminiszter ugyanis nem tartaná humánus dolognak, hogy a mai időkben a fizetések leszállítását, amikor a pénz vásárlóereje csökkenőben van és az utóbbi évek alatt 30%-ot úgy is levett az állam a fizetésekből áldozati adók címen. Mindehhez hozzá kell számítani azt is, hogy a belföldi kölcsön kibocsátása alkalmával a tisztviselők egyhónapi fizetéseiket áadták az államnak s ez további leszállítást jelentene a jövedelm-csökkenés: jelentet számukra.

Elkerülhetetlen azonban az adók egy részének emelése, még pedig valószínűleg nemcsak a fogyasztási, hanem az egyenes adóké is. Nem lehetetlen, hogy e célból a pénzügyminiszter egészen új adórvenyt készít: és átalakítja egész adórendszerünk.

## Véglegesítették a timisoarai iparkamarai főtitkárt.

A timisoarai kereskedelmi és iparkamarától nyert közlés szerint Conciatu Jancu főtitkárt, aki február elsején töltötte be szolgálatának első évét, a törvény értelmében állásában véglegessítették.

## CSALADI HASONLATOSSÁG.

A rettenetesen csunya Weiss Grünnel beszélget a kávéházban. Amint csendesesen beszélgetnek, bejön a kávéháza egy gyönyörű szép lány és Weisszal néhány szót váltva, eltávozik.

— Ki volt ez a szép nő? — kérdezi a Grün.

— A lányom.

Néhány perc múlva egy fess fiatalember jön be. Az is mond néhány szót a Weissnak és szintén eltávozik.

— Hát ez ki volt?

— A fiam.

Grün csodálkozva néz a rettenetesen csunya Weissra és megkérdezi:

— Hallja, Weiss, hol dolgoztat maga?

## ELTALALTA.

— Te, a Klein sikkesestott és megsőkött

— Melyik Klein?

— Az a kicsi szeműveges a Hitelbanktól

— As a kicsi csúds? Tudom már c. Eriekmann.

## Autógyárak versenye a román piacért.

Arra a hírre, hogy az amerikai Ford autógyárát létesít Romániában, megmozdult az európai autógyár. Legutóbb befutott a párisi Renault-gyár ajánlata, amelyben modern autógyár felállítására tett a kormánynak ajánlatot. A Renault-gyár egy román pénzcsoporth bevonásával a francia művek szerelnék fel. Nem akar elmaradni a másik nagy amerikai gépgyár, a General Motors Company sem, amely a román fővárosban nagy javítóműhelyt készült felállítani.

## SZÓFOGADÓ.

Egy némileg borközi állapotban levő ur becsüngenget éjjel az inspekcións patikába.

— Kérek öt lejtért fogport.

— Fogport? — mondja dühösen a patikus

— nem ért volna rá ezzel reggelig?

— De igen, — feleli a részeg és tovább megy.

## Ujabb állami kísérlet a gyárilpar árának ellenőrzésére.

A kereskedelmi és ipari minisztériumban törvénytervezetet dolgoznak, mely alkalmat ad arra, hogy a kontingentálási rendszerrel előnyben részesített gyárüzemekről új áldozatot követelhesen a kormány a közfogyasztás és az állami gazdálkodás érdekében.

Arról van szó, hogy a gyárilpar fellendülése mellett is az árak nem estek s nincs mód az állami szállítások kapcsán tett ajánlatok törvényes leszállítására.

As új törvény kötelezni fogja a gyárüzemeket, hogy a bekerülési árútl s a megengedhető haszonnál többet sem a közönséggel, sem az állammal szemben ne számítsanak.

## BUNOS FERJ.

— Még te tesszel szemrehányást, hogy megcsallak a Lajosral? Há: ki mutat be nekem az a Lajost?

## Itt a hideg tél!

Régi ruháimat

### Hoszpodár-hoz küldöm

átteszteltem, vegyileg tisztítottam.

Arad, Strada Stroiescu 13.  
és Strada Eminescu 3

Március másodikán tartják jelmezes táncestélyüket az aradi iparos műkedvelők.

Az aradi Iparos Otthon műkedvelő csoportja jövő hó 2-án, farsang utolsó szombatján tartja hagyományos álarcos és jelmezbálját. Az agilis műkedvelők, mint a mulban, úgy az idén is különlegességgel szolgálnak a közönségnek. Még élénk emlékeztetében él a résztvevőknek a tavalyi „Sanghai éjszaka”, melynek pazar kiállítását is fűszárnyalják az idén, amidőn megrendezik a „Pokol”-t. A rendezőség már lázasan dolgozik, hogy az Iparos Kulturház nagyermét ez esére teljesen átalakítsa és szízszerűen érzékeltesse a „Pokol”-t.

Ismerve a műkedvelők fáradságot és anyagiakat nem kímélő munkáját, hisszük, hogy báljuk az idei farsang egyik legsikerültebb mulatsága lesz. Miután a belépést a műkedvelők szigorúan a meghívóhoz kötik, kérjük, hogy akik meghívójukat nem kapnak meg idejében, vagy vendégeik részére is szükségük volna meghívókra, jelentkezzenek az Iparos Otthon irodájában.

#### ★ NEM PROBLÉMA

— Megszökött a feleséged a sofförrel.  
— Nem lehet, mert nekem nincs sofföröm.  
— De a Schwarcz sofförjével szökött meg.  
— Anyai baj legyen. Talál majd a Schwarcz magának másik soffört.

#### Hogyan alkalmazandók a repülőbélyegek?

A repülőbélyegek alkalmazását ellenőrző bizottság közli az érdekeltekkel, hogy a látványosságokra kiadott jegyeken, számlákon és minden nyugtán kötelező a repülőbélyegek alkalmazása, olyképpen, hogy a bélyeg egyik része visszamaradjon az ellenőrző szelvényen, vagy másolaton. A gyógyszerészek, droguisták és kereskedők, akik illatszereket árúsítanak, a pénztári szelvényen szintén kötelesek repülőbélyeget alkalmazni. Az ellenőrzés szempontjából ezek a pénztári szelvények szintben különböznek a rendes szelvényektől. Az ellenőrzés ezen szelvények alapján történik.

#### ★ VASUTI RESTAURANT.

— Pincér! Disznóság, ez a hus olyan kemény, hogy már tíz perc óta rágom és nem tudom lenyelni.  
— Oh, kérem, nem sietős a dolog. A voratnak husz perc késése van.

#### ★ GYÖNGYELET.

A hadnagy ur ráírt a puccerjára:  
— Te ökö, miféle pár cipőt adott ide, hiszen az egyik gombos, a másik fűzős.  
— En is csodálkoztam, — mondja a puccer, — de benéztem a szekrénybe és ott is egy ilyen pár cipőt láttam.

#### ★ Szállodások vendéglönyve.

A szállodának úgynevezett „registru de pasageri” könyve minden „fila” után 5 lejjel és 2 lej aviatikál béléggel látandó el, úgyiszen én béléggő eles a vendégnek adott fizetési jegyzék is. A kihágás megállapítja ott és a vonatkozó jogorvoslat a bucuresti-i tábla 178/934. számú határozatával elutasítottat, mert a könyveke, amikor azokat használatba vették, nem bélyegezték fel.

#### ★ RENDNEK MUSZAJ LENNI...

Hajnali három órakor tökéletesen elkészült pasas fekszik a kisváros piacán a földön és jóízűen alszik. Egyszerre felébred, előveszi az óráját és felháborodva mondja:

— Di-disznóság, mi-micsoda rend van itt? Má-már há-három óra és még mindig nincs itt a vendő, hogy ha-haza kísérjen.

## Betegsegélyző-igazgatók és főtisztviselők vádlottak padján

Különös vesztegetési pör a satumarei törvényszék előtt. — Szatmármegye betegsegélyző pénztárainak egész igazgatóságát a vádlottak padjára ültette egy sikkasztó betegsegélyző-főtisztviselő.

### Mikor kerül végre vádlottak padjára a rendszer is?

Páratlan érdekességű és rendkívül bonyolult bűnper tárgyalását kezdte meg kedden délelőtt a satumarei törvényszék. A bűnper fővádlottja Chereches Tibor, a baia marei munkásbiztosító volt tisztviselője, akit többrendbeli sikkasztással, megvesztegetéssel, hivatali visszaéléssel vádolnak. A vádirat szerint Chereches több év alatt

960 ezer lejjel károsította meg a baia marei munkásbiztosítót.

Chereches mellett e ökelő főtisztviselők ülnek a vádlottak padján. Valamennyiük ellen a volt főtisztviselő vallomása alapján emeltek vádat. Így a vádlottak között van Nechiti Valériu, a satumarei munkásbiztosító igazgatója, Breban Anton, a baia marei munkásbiztosító igazgatója, Balas George főtisztviselő, Lavadoux E. nest, a láposbányai francia bányatársaság igazgatója, Lorgue Roger, a bányatársaság pénztárnoka, Lázár

Dezső fatermelő és Buxbaum Pál erdőbirtokos. Chereches vallomása szerint

a francia társaság két vezető embere megvesztegette őt és a munkásbiztosító igazgatóit, tisztviselőit, hogy ne hajtsák be a külföldi társaság súlyos százezrekre rugó tartozásait.

A volt tisztviselő olyan bönöket is beismer, amelyekért az ügyész nem is emelt vádat ellene, állítólag azért, nehogy később derüljenek ki azok, de minden volt felelőseire tol.

A kihallgatott igazgatók valamennyien tagadják a vádakát és kijelentik, hogy csak Chereches egyéni akciójáról van szó. Sikkasztásai egyedül követte el. Chereches viszont azt hangoztatja, hogy a vesztegetési pénzeket közösen fogadták el, közösen osztották raja.

A tárgyalást óriási érdeklődéssel figyeli egész Szatmármegye. Ítéletét hét végén várható.

## Mi a joguk és mik a köteleességeik a pénzügyőri gárda tagjainak?

A pénzügyminiszter jóváhagyta a pénzügyőri gárda megszervezéséről és működéséről szóló szabályzatot.

A szabályzat szerint a pénzügyőri gárda ellenőrző szervezet, amely katonai módon van megszervezve.

A pénzügyőri gárda ellenőrzi az adóörvények alkalmazását, ha az illető törvény úgy intézkedik, megátolja az adó- és illetékelintézkedést, végrehajtja az adóörvényekben és végrehajtási

utasításokban előírt intézkedéseket, megvédi az állam érdekeit és jogait. Hatáskörébe tartozik a vizsgálatok lefolytatása adókihágások ügyében.

A pénzügyőri gárda tagjai csak nagykorú, legalább 30 éves, középiskolát végzett, nőtlen egyének lehetnek. Azok a pénzügyőrök, akik jelenleg szolgálatban vannak, továbbra is megtartják tisztviselői, tekintet nélkül arra, hogy az előírt feltételeknek megfelelnek-e.

A szeszmonopól bírságai ellen felebbezőknek az illetékes törvényszék székhelyvárosából kell lakcímet bejelenteniük.

A timisoarai tábla II. szekciója Mon. II. 7086/3/1933. szám alatt a következő döntést hozta a szeszmonopóliörvény alkalmazása szempontjából:

A szeszmonopóliörvény 99. cikke III. bekezdése szerint, a felebbezésnek magában kell foglalnia semmisség terhe alatt a felebbező lakhelyválasztását a törvényszék székhelyének körében. A törvénynek ez a rendelkezése úgy értelmezendő, hogy a felebbezőnek lakhelyet a törvényszék székhelyvárosában kell választania.

#### ★ VERFAGYASZTÓ TÖRTENET.

Professzor ur, mint a tudomány hőse, Afrikába megy, ahol bogarakat gyűjt. Neje, aki féltékeny a lenge öltöztetű feketé és csokoládébarna hölgyekre, követi.

Egy szép napon emberek kezei közé kerülnek. A négernek nem sokat teketóriáznak velük. Minden előkészületet megtesznek, hogy pompás vacsora készüljön a rovargyűjtő házaspárból.

Amikor már javában rotyognak a kanderban, indignálódott hangon szólal meg a professzorné:

— Nuhát, hogy ez a kumibál szakács milyen egy kontár! Képzeld, Frédi, elfelejtett ránk sőt hinteni.

A rendelet kibocsátásától számított három hónapon belül kell a személyzeti kimutatást benyújtani.

A romániai gyárosok országos szövetsége, az Ugir, köriratban értesítette tagjait, hogy a törvény értelmében az alkalmazottakról szóló kimutatást február 10-ike után is benyújthatják.

A kimutatást a rendelet megjelenésétől számított három hónapon belül, tehát ez év április végéig kell beterjesztetni.

#### JUTALMAT A DENUNCIANSNAKI

Egy falucskában a tó mellett a következő figyelmeztetés áll:

„Ezen tóban tilos a horgászás és ötszáz lej pénzbüntetéssel, vagy négy napi elzárással büntetettik. A büntetés fele a feljelentőt illeti”.

★  
Csak részben hajtják végre az egészségügyi törvény szigorú rendeleteit az ólommal dolgozó vállalatokban.

Beszámoltunk arról, hogy az egészségügyi törvény végrehajtási utasítása az ólommal dolgozó vállalatokra vonatkozólag olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyeknek február 13-ig való megvalósítása egyrészt az óriási költségek, másrészt pedig az idő rövidsége miatt lehetetlennek mutatkozott.

A timisoarai kereskedelmi és iparkamara, valamint a nyomdatulajdonosok közbenjárására a miniszterium ezeket a rendelkezéseket hatályon kívül helyezte,

illetve elrendelte, hogy a városi egészségügyi hatóságok megbízottai

február 13-tól kezdve ellenőrizzék ezeket a vállalatokat.

A bizottságban a kereskedelmi és iparkamara megbízottja is helyet kap. A bizottság megállapítja majd, hogy

az egyes vállalatoknál milyen ujitások szükségesek,

egyben a határidőt is megállapítja, amely időpontig ezek az egészségügyi intézkedések megvalósítandók.

#### ★ AKTUALIS VICE.

Csiperkéeknél ebéd van. Tíz gyerek üli körül az asztalt. Egyszer csak az egyik felkiált:

— Levest befedni, a papa tüsszenteni akar.



## Automobilgyár létesül Clujon a Chrysler-művek bevonásával

N. B. Perry, az ismert cluji nagyiparos már másfél évtized előtt felállította Clujon az autógyárat, de az mindeddig tízemen kívül maradt

**A kormány jóindulatától függ, hogy ne csak Bucuresti, hanem Cluj is bekapcsolódjék a hazai autóműipar újított konjunktúrájába**

Az egész román sajtó élénken méltatja a kormány ama törekvését, mellyel életre akarja kelteni a romániai autópárt. Három autógyár felállításáról is vannak hírek, de azt nem tudtuk, hogy Clujon, a régi parkettgyár helyén; már évek óta egy autómobilgyár keretbe illő, nagyszabású és teljesen modern berendezésű gépkocsi összeállító és szerelési üzem van. Sajnos, a magas vám-tarifák és a kedvezőtlen gazdasági helyzet folytán, üzemben kívül. Pedig az üzem méretei évenként háromezer automobil előállítását tehetnék lehetővé.

N. B. Perry, a gyártelep tulajdonosa, most kérvényt nyújt be az illetékes minisztériumhoz, gyárának üzembevezése végett. Perry, aki ismeri alakja Cluj kereskedelmi és ipari életének, régi elgondolásait ezere né most megvalósítani, amelyet még közvetlenül a háború utáni időkből táplál, mikor az Egyesült-Államokból hazatérve — ahol ugyancsak hasonló jellegű üzem volt —

minden igyekezetével azon fáradozott, hogy a romániai autópárt életre hívja. Ennek a célnak az érdekében fektette be vagyonának jelentékeny részét a cluji gyár modern berendezéseibe.

Mint a közismert Chrysler-művek erdélyi és bányási vezérképviselőjének, — üzemét természetesen Chryslerék fogják alkatrészekkel ellátni.

Az egész román ipar, de különösen mi, erdélyiek, üdvözölhetjük ennek az évtizedek gyakorlatával rendelkező szakembernek a törekvéseit. Az országban gyökeret vert központistító hajlam, a melynek folytán már a munkásság is mindjobban a főváros felé és köré kezd tömörülni, — mert ott inkább tud kenyérhez jutni — valamennyire egyensúlyozódna a Clujon — Chryslerék világ-vállalatának égisze alatt — működő autópári központ révén.

Reméljük, hogy a kormány támogatni fogja ennek a nagyszabású, hasznos és szép tervnek a további kialakulását, illetőleg kereszülvitelét.

**Kitört a harc nehéziparunk titánjai között**

**Ki akarják piszkálni Max Ausschnittet 300 millió lejes évi jövedelméből**

Azzal vádolják az iparbárót, hogy nem elég jó román, mert a Resica részvényeit külföldiek kezére jatsztotta

**De mit szól mindehhez a nagy Max?**

A hazai nehézipar érdekes szöve kezéséről ír a Tempo. Arról van szó, hogy a Resica, Malaxa, Copsa Mica és I. A. R. üzemek akciói indítanak Ausschnitt Max ismertnevű nagyiparos ellen, akit az utóbbi időben kifejtett tevékenysége állítólag káros hatással volt a belföldi nehézipar érdekeire.

Többek között azt is felhozzák ellene, hogy egy Monte Carloban alakult, külföldiekből álló tröszt rendelkezésére bocsátotta a Resica részvényeit. Emiatt

követelik, hogy azonnal mondjon le a Resicánál viselt vezető állásáról.

Az Ausschnitt-ellenes csoport tagjai rámutatnak arra, hogy

Ausschnitt Max évi jövedelme mintegy 300 millió lejre tehető.

Ebből az óriási összegből 245 millió a különböző iparvállalatoknál élvezett jutalékokat képviseli.

Ipari körökben nagy érdeklődéssel várják az Ausschnitt-ügy újabb fejleményeit.

**Oradeai husiparosok közgyűlése.**

Az oradeai henetek és mészárosok szakcsoportha kedden, február 19-én délután négy óra körül tartja meg az évi közgyűlést.

★

**Új illetéket vetnek ki a cukorra**

A pénzügyminiszter azzal a tervvel foglalkozik, hogy a cukorra újabb illetéket vet ki. A cukorkartell ugyanis bevezette az eladási monopóliumot, ami az árak emelkedésében juttat kifejezésre. A pénzügyminiszter ezért a cukor kilogrammjára egy és fél lej illetéke. akar kivetni. Ugyanakkor foglalkoznak azzal a kérdéssel is, hogyan lehetne a cukorfogyasztást növele, ami problémának nem éppen egyszerű.

**PONTOS ADÓS.**

Komor és Vidor egy szép vasárnapon kirándulnak a Betyár hegyre. Egyszerre csak elébük toppan egy barátságatlan külsejű uriember. Az ismeretlen ur fél arca be van kötve egy babos kendővel és a kezében revolvert szorongat.

— Pénzt, vagy életet, — mondja félre nem érthetően.

Komor nem veszi el lélekjelenlétét, hanem azonnal eleget tesz az idegen kívánságának és átadja neki összes értéktárgyait.

Közben Vidor is magához tér a nagy ijedségből. Neki-foháskodik, hogy ő is kövesse a társ példáját. Előbb azonban kivessz a zsebéből öt darab százelejt és így szól:

— Komorkám, megadom az ötszáz lejt, amit a tavalyelőtt kölcsön kértem tőled.

**Könnyítsék meg a külföldre szülő pénztátutalást.**

A gyárosok országos szövetségének küldöttsége Teodorescu volt miniszterrel az élen megjelent Antonescu pénzügyminiszternél és intézkedéseket kért a külföldre szülő pénztátutalás megkönnyítésére. Hivatkoztak arra, hogy ezt a román kereskedelem helyzete kívánja, mert ezek az intézkedések a hitelélet fellendülését eredményeznék.

**Könyvelők az iparosok és kereskedők könyvvezetési kötelezettségének problémáiról.**

A könyvelők kamarája vasárnap Oradeán ülést tartott, amely behatóan foglalkozott a kereskedők és iparosok könyvvezetési kötelezettségeinek megoldatlan kérdéseivel. Az eredményekről és elvi megállapodásokról részletes beszámolást fogunk közölni, a bizonytalanságok eloszlatása végett.

**Színházi és estélyi ruhákat legszebben fest és tisztít**

**KNAPP**

Strada Episcopului Radu 10.  
Pióki Strada Brătianu 11.

**Pénzért bocsátották áruba a társadalombiztosító botosanii és chisineui igazgatói állását**

A pénzen vett igazgatóság birtokosa, Pintea volt rendőrkormányzó jelentkezett a satumarei ügyésznek, hogy nyolc hónapos fogházbüntetését leülje...

A satumarei törvényszék egy évvel ezelőtti sikkasztás miatt 8 hónapi fogházra ítélte Pintea Romulus satumarei rendőrkormányzót, az ottani rendőrség volt irodafőnökét. Természetesen Pintea nem nyugodott bele az ítéletbe, hanem megfellebbezte a tábla felé, mikor a tábla is helybenhagyta, tovább ment, a semmitőszékhez nyújtotta be fellebbezését. Egy év óta húzódik az ügy, míg most a napokban leérkezett a Semmitőszék döntése, mely szerint jóváhagyta a Tábla ítéletét, tehát Pintea Romulus 8 havi fogházbüntetésére jogerőssé vált.

Kerezni kezdték tehát Pinteát, hogy büntetését annak rendje és módja szerint leülje, de úgy látszik, hogy ez a jelen esetben nem volt olyan egyszerű dolog. Pintea: ugyanis se égen, se földön nem találták, mintha kámforra vált volna. Körözőleveleket adtak ki ellene, mikor a fogház egyik rabja, Chereches Tibor — a baia-marei betegsegélyző volt pénztárosa, akit szintén sikkasztásért ítéltek el — vallomástételre jelentkezett.

Chereches Tibor azt a szenzációs kijelentést tette a börtönigazgatóság előtt, hogy ő tudja hol tartózkodik Pintea, mert annak idején, mikor Pinteát állásából felfüggesztették, megjelent nála, nagyobb összegű pénzt adott át neki, azzal a kéréssel, hogy ezért a pénzért szerezzen neki egy jó állást Bucurestiben.

Chereches teljesítette is a kérést, leutazott Bucurestibe és ott tényleg jó vásárt csinálhatott, mert — vallomása szerint — Pintea jelenleg Botosani város munkásbiztosító pénztárának igazgatója. A baia-marei ügyész az azonban úgy van informálva, hogy Pintea most már nem Botosaniban, hanem

Kisenevben van ugyancsak igazgatói minőségben.

Éppen ezért ártak a kisenevi rendőrségnek az ügyben. Az átírára válasz még nem érkezett, ellenben befutott Pintea betegsegélyző-igazgató ur saját személyében, hogy a büntetés leülje.

A volt rendőrtiszt nem tartja magát lefört embernek. Bizonyára azt reméli, hogy a csekély 8 hónapi dtyi leülése után ismét vásárol magának egy igazgatói állást.

**Nem lehet lefoglalni a betegsegélyző nyugdíjakat.**

A pénzügyminisztérium egyenes-adó igazgatója 207.769—934 szám alatt közzétette bocsátott ki, melyben magyarázta, hogy mentesítsék a fogalás alól a munkásbiztosítótól járó nyugdíjakat. Az 1933 évi április 7-én kelt munkásbiztosító törvény 38. paragrafusa volt ennek az intézkedésnek alapja, mely megtiltotta, hogy az állam, vagy magánosok letiltsák a pénztár által folyósítandó összegeket. A miniszter rendelete értelmében fel kell oldani az időközben eszközölt letiltásokat.

★

**BETEG SKOT.**

— Johnny, én most felöltözöm és elmegyek a patikába, hogy megcsináltassam az orvosodgot.

— És én addig mit csinállok egyedül?

— Ha érzed, hogy közeledik már az agónia, eloldd a villanyt.

★

**Új iparkamarai intérimár-tag Timisoarán.**

A timisoarai iparkamara ideiglenes bizottságában egy tagság megüresedett. A megüresedett helyre a kereskedelmi és iparügyi minisztérium most Scheer Józsefet, a vendéglősök és kávézók ipariárculatának vezetőségi tagját nevezte ki.

## Pénzügyminisztériumi rendelet a kisiparosok és kiskereskedők adókiivetéseiről

A patenta fixa érvényben marad, ha a három éves határidő nem járt le. — Azoknál, akiknél a határidő lejárt és nem kéri a patenta fixa szerinti megadóztatást, a speciális adókiivető bizottságok állapítják meg az adóalapot.

### A patenta fixa szerinti adókiivetésnél tekintetbe kell venni a forgalmi adótörvénynek a kisiparosokra vonatkozó előírásait

A pénzügyminisztérium a kisiparosok és kiskereskedők adójának megállapítása ügyében rendeltet küldött, a pénzügyigazgatóságoknak. A rendelet a következőket tartalmazza:

A patenta fixa szerinti adózó kereskedők és kisiparosok adója érvényben marad, ha a három éves határidő nem járt le.

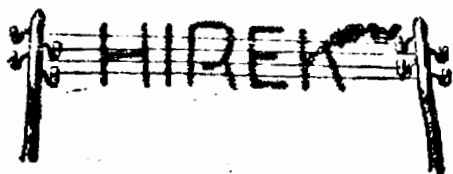
Azokra az adózókra vonatkozólag, akiknek patenta fixa szerinti adója március 31-én lejárt, a pénzügyigazgatóságok kötelesek adóvizsgálatot lefolytatni és erről jegyzőkönyvet venni fel. Ha a vizsgálat folyamán megállapítás nyer, hogy a patenta fixa nem tartható fenn, úgy az ilyen adózók adóját a speciális bizottságok fogják megállapítani.

pitani.

Az adó megállapításakor tekintetbe veendő az adózó adóvallomása. Az esetben, ha az adózó nem kéri a patenta fixa szerinti megadóztatást, úgy az adót a speciális adókiivető bizottságok állapítják meg, tekintet nélkül az adóköteles jövedelemre.

Azoknak adóját, akikre az 1933. és 1934. évben ideiglenesen vetették ki az adót, véglegesen a megyei bizottságok állapítják meg.

A patenta fixa szerinti történő adókiivetések tekintetbe kell venni a forgalmiadótörvénynek a kisiparosokra vonatkozó rendelkezéseit.



## AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félévre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Éves köteteknél árengedmény.

Redakcia és adminisztráció — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration Arad, Căminul Industrieşilor-Iparos Otthon.

— A borárak. A földművelésügyi minisztérium szőlészeti osztályának jelentése szerint Erdély bortermelő vidékein a borárak a következők: Arad vidékén rizling literenként 6—8 lej, ó-rizling 10—12 lej, asztali fehérbor (ó-bor) 6—8 lej, vörösbőr 18—20 lej. Hunedoaramegyében a borárak 12—24 lej között váltakoznak. Orasien 20—32 lej, Petrosaniban 16—24 lej a bor literje. A Maros-vidéki borok ára 15—28 lej, tehát lényegesen drágábbak, mint a regáti borok.

— Előkészületek a Budapesti Nemzetközi Vásárra. A Budapesti Nemzetközi Vásár javaslatot tett aszíránt, hogy a vásár tartama alatt külön vásári sinautók induljanak naponta Bécsből a vásárra. Ezek a vásári sinautók Bécsből közbeeső állomások nélkül alig 3 óra alatt érkeznének Budapestre. A vásárnak külön állomása lenne a Városligetben és ugyanonnan indulnának a sinautók naponta vissza Bécsbe. A vásári sinautók beállítását a bécsi látogatóknak nagy költség- és időmegtakarítást jelentene. Hasonló vásári sinautójáratok beállítását kéri egyes Budapesttől távolfekvő vidéki városok, hogy a vásár idegenforgalmát legalább részben városukba vonzhasák. Nagy sikerrel zajlott le az 1935. évi Budapesti Nemzetközi Vásár építkezéseire kiírt tervpályázat. A 46 terv közül 15 részesült díjazásban. Február elsején Kotsis Iván műegyetemi tanár felőrás rádióelőadásában méltatta a tervpályázatot és a vásár művészi építkezéseit a Városligetben. A díjnyertes pályaművek egy hétig a Kereskedelmi és Iparkamarában, egy hétig a Mérnökegyeletben kerülnek kiállításra.

— Szükség esetén a város maximálhatja a liszt- és kenyérrájakat. Aradváros gazdasági hivatalához megérkezett a belügyminisztériumnak az a rendelete, amely felhatalmazza a város polgármesterét, hogy szükség esetén maximálhassa a liszt- és kenyérrájakat. Jac Jenő gazdasági tanácsos bejelentette, hogy a kenyér ára Aradon kg-ként 7.50 lej és ezidőszelint maximálásra szükség nincsen.

### Megadóztatják a kontáriparosokat.

A pénzügyminisztériumtól leírat érkezett az ipartestületekhez, amelyeket arra utasít a minisztérium, hogy szakmára való tekintet nélkül állítsanak ki pontos kimutatást az általuk ismert kisipari kontárokról és juttassák el ezeket a kimutatásokat a legközelebbi pénzügyigazgatósághoz.

A pénzügyminisztérium szándéka nyilvánvaló, Meg akarja adóztatni a közterhek viselése alól a multban mindig szerencsésen kibúvó kontáriparosokat. Hosszu idő óta ez a pénzügyminisztérium első igazán iparosbarát intézkedése.

### SAKATARGY.

Két ember beszélget.

- Mit csinál a fia? — kérdi az egyik
- Tanul.
- Mit tanul?
- Hullámtant.
- Mi a fia, fizikus?
- Nem. Nőifodrász.

### Ingyen román tanfolyam timisoarai iparosok részére.

A timisoarai munkaadók szindikátusa az iparosok és azok hozzátartozói részére ingyenes román nyelvi tanfolyamot rendez. A tanfolyam február 18-án, hétfőn kezdődik meg. Az órákat minden hétfőn és csütörtökön tartják este hét és nyolc óra között. Kivételt ez alól csak a fodrászok képeznek, akik részére hetenkint egyszer és pedig minden hétfőn este nyolc és kilenc óra között tartják a tanfolyamot. A tanfolyam látogatása teljesen díjtalan és arra a munkaadók szindikátusában naponként lehet jelentkezni.

### KARÓRÖM.

— Emlékszel, Pista, arra a gyönyörű tölgyfára, amelyikbe husz év előtt bevágtad, hogy szeretsz?

- Igen. Mi van vele?
- Beleütkött a villám és kidőlt.
- Ugy kell neki!

### Milyen vám alá esnek a külföldről importált nemes sajtok?

A pénzügyminiszter legújabb rendeletével szabályoz a a külföldről bejövő, úgynevezett nemes sajtok vámtaxájának ügyét. A rendelet szerint az angolai Cseszter, a hollandiai Eydum, az olasz Gorgonzola, a vámtarifá 32-ik tétele szerint vámolandók el a jövőben úgy, ahogy eddig a francia Rochefort-sajnál is ezt a vámtéit alkalmazták.

### KRIKKA.

- Milyen volt tegnap az opera? — kérdezi Proccenő a barátja.
- Min: a mozi.
- Hogy, hogy?
- Egész idő alatt zenéltek.

## Aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportja

Directiunea Grupel de Ajutor de Inmormantare a Industrieşilor din Arad face cunosut membrilor cari sunt in restanta cu cotizatiile lor, sa achite restanta in intregul lor pretiu, fiindcă in conformitatea §-lui 14 si 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adică dacă membrul decedează între timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizatiunile sunt scedente după următorii membri decedați:

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálozási járulékaikkal hátralekban vannak, azt saját érdekében rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatice megszűnik, ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható. A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In Grupa A. Csoportban 815. Mauritiu Reich Mór 816 Ioan Dvorcsák János.

In Grupa B. Csoportban 821. Alexandru Benedek Sándor, 822. Iustina Maurer Justina, 828. Vad. lui Iosif Mittermayer Józsefné, 824. Vad. lui Ladislau Szeleke Lászlóné, 825. Iosif Oprendek József.

### KÖSZÖNETNYILVANITAS

Alólirottak családtagjaink elhalálása alkalmából hálással megköszönjük itt a nagy nyilvánosság előtt az Aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportjának azon gyors és humánus eljárását, amellyel emberbaráti kötelezettségének eleget téve az „A” csoportból járó 12.000 lejnyi segélyt nekünk haladéktalanul kiutalta és ezzel nagy bánatunkban legalább az anyagi gondoktól mentesített.

Arad, 1935. február hó.

Krissán Dezső, özv. Dvorcsák Jánosné, özv. Reich Mórné.

### KÖSZÖNETNYILVANITAS

Alólirottak családtagjaink elhalálása alkalmából hálással megköszönjük itt a nagy nyilvánosság előtt az Aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportjának azon gyors és numánus eljárását, amellyel emberbaráti kötelezettségének eleget téve a „B” Csoportból járó 10.000 lejnyi segélyt nekünk haladéktalanul kiutalta és ezzel nagy bánatunkban legalább az anyagi gondoktól mentesített.

Arad, 1935. február hó.

özv. Kiss Istvánné, Kiss Jánosné, Gyarmati Gyula, Oprendek Ferenc, Szeleke Juliana, Mittay Ödönne, özv. Benedek Sándorné.

## Aradi Polgári Jótékony Egyesület

### Halálesetet Segélyező Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare in caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comunica cu asociatii, că cotizatiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyező Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, hogy a halálozási járulékok a következő számozatokig esedékesek:

In grupa I. csoportban Vad. lui Ladislau Szeleke Lászlóné 740, Ioan Juhász János 741, Brastaviceanu Gheorghe 742.

In grupa II. csoportban Alexandru Benedek Sándor 838, Brastaviceanu Gheorghe 839.

Totodată rugăm membrilor nostri, să se prezinte in biroul nostru spre preschimbarea carnetelor conform dispozițiilor lor statutare noi apărute in No. 169. al Mon. Of.

Kérjük egyúttal a tagjainkat, hogy a Mon. Of. 169. száma szerint már életbelépett új alapszabály értelmében a könyvecskéik kicserélését végezték a Csoport irodájában megjelenni sziveskedjenek.

### Életbe lépett az új vasúti áruszállítási tarifa.

A Hivatalos Lap február 2-iki számában közli a miniszteranács 2732. számu jegyzőkönyvét, amely jóváhagyja 1935. január 1-től kezdődőleg a helyi áruszállítási tarifa második részét, amely magában foglalja az összes árú és tarifa:axák osztályozását, a rendeseket és a különlegeseket az egyes állomásokra való tekintettel is. A minisztertanács a közlekedésügyi minisztériumot hatalmazta fel az áruszállítási tarifa életbeléptetésére.